

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Germanöts Boktr.-Aktieb.

N:r 46 (152)

Fredagen den 14 november 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumeration sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktionen.</p>
---	--	---	--	--

Julia Hasden.

Det namn, som läses här ofvan, är troligen för flertalet af våra läsarinor helt obekant. Det egdes dock af en kvinna, hvars korta lefnads saga — ehuru förlagd till trakter, som äro oss fjärran — bör ega intresse för alla dem, hvilka kvinnans andliga verksamhet och odling ligga om hjärtat. Julia Hasden måste rent af betraktas som ett fenomen, det är sant; ett underverk, till hvilket måhända sekel ej uppvisa motstycke. Men hennes historia eger dessutom den allmänna innebörd, att det gamla, oupphörligt upprepade talet om kvinnökönets andliga underlägsenhet faller till föga.

I hennes födelsestad, Bukarest, har man just i denna sista tid framställt planen att resa Julia Hasdens minnesvård. I detta sammanhang har Idun trots det vara kärt för svenska kvinnor att stifta bekantskap med en syster, hvilkens minne en hel nation står redo att hylla.

Julia Hasden var dotter till den rumäniske filologen och literaturhistorikern Hasden, föddes den 2 november 1869 i Buk.

rest och dog den 17 september 1888 i en ålder af 19 år.

Innan ännu hennes kroppsutveckling hunnit så långt, att hon enligt vanlig ordning kunnat tala rent, nämligen vid 2½ års ålder, kunde Julia Hasden läsa. Vid 11 års ålder hade hon med utmärkelse genomgått skolan.

Att veta, begripa, tillägna sig allt vid en ålder, då andra barn se sitt ideal i dockor och finna sin endas glädje i lek, var Julias mål, hennes enda sträfvan. Hennes hjärna var då redan ett laboratorium, där allt med förvånande lätt-
het bearbetades. Receptionen var endast en sporre för den egna tanken. Nio år gammal skref hon satiriska dikter — mot sina lärare, vid elfva års ålder gjorde hon utkast till dramer och lustspel.

Allt detta hindrade henne dock ej att med iver omfatta skol- och musikstudierna.

Sedan hon slutat skolstudierna i Bukarest, skickades hon af sin fader till Paris, där hon i juli 1886 efter en glänsande pröfning vann inträde vid Sorbonnes universitet.

I april 1888 skulle hon

Hvarje människa har tre karaktärer: den, som hon visar, den, som hon har, och den, som hon tror sig ega.

A. KARR.

undergå tentamen i licentiatexamen för att följande år vinna doktorsgraden. I början af nämnda år visade sig emellertid plötsligt de förskräckliga symptomen till lungdot. Trots alla böner fortsatte hon emellertid sina vetenskapliga arbeten. Slutligen måste hon återvända till Bukarest, där hon i det ärevördiga slottet Strada Mihai Voda afled med ett leende på sina läppar.

I hög grad poetiskt begåfvad, förenade hon med en utomordentlig ihärdighet både tankedjup och grundlig forskning. Med samma behag och elegans som hon skref sina verser, utkastade hon vetenskapliga problem.

»När hon en dag talade om hypotesens logik», säger en af hennes biografer, »och med sitt egna behag för sina åhörare skildrade Aristoteles, som infört hypotesen på den filosofiska och vetenskapliga undersökningens område, eller den skotska skolan, som med Tomas Reid bannlyst hypotesen från samma område; när hon klart och fängslande med otaliga bevis från astronomin, fysiologien, filosofien och filologien bevisade hypotesens nödvändighet för experiment och demonstration och härvid stödde sig på auktoriteter sådana som Kopernikus, Kepler, Huygens, Newton, Leibnitz och Cuvier, lyssnade professorer och studenter med spänning och beundran till den sjuttonåriga rumäniskan.»

Julia Hasden har med undantag af en på rumäniska språket utgifven novell skrivit på franska. Af hennes efterlemnade arbeten hafva tre band redan utkommit och ytterligare tre skola följa. När man tager hänsyn till detta underbarns korta lefnadstid, frågar man sig förvånad, när hon fått tid att skapa så mycket. Och dock utmärka sig hennes arbeten ej blott genom ett glänsande språk, utan äfven genom tankedjup.

Såsom prof härpå anföra vi nedanstående spridda tankar.

*

»I vaggan och vid tio års ålder gråter man öfver en trasig leksak eller en bortflugnen fågel; vid sexton års ålder öfver svunna drömmar, ramlade illusioner. Men dessa tårar äro som aprilregn, som låter naturen framträda mera strålande, himmelen klarare.

Ungdomens tårar likna sommaroväder; här och där bland molnen leka regnbågens färger.»

*

»Man beklagar den kvinna, som mannen öfvergifver; man begabbar den man, som bedrages af sin hustru. Det är att hafva två slags mått och vikt.»

*

»En flickpension liknar en table d'hôte i en järnvägsrestaurant. Man serverar olika rätter, och hvarje resande slukar hastigt hvad han hinner med, för att tåget ej skall gå ifrån honom. Knappt sitter man i vagnen, förr än man märker, att man är riktigt hungrig igen, eller att man ej kan smälta det förtärda.»

*

»Kvinnorna förstå mycket bra att ganska måttligt prisa de egenskaper, som de ej äga.»

*

»Vid femton års ålder liknar flickan en viol, vid tjugu en ros, vid tjugufem en lilja. Vid det trettionde året ville hon gärna åter vara en viol — men doften är borta.»

*

»Den kvinna, som oupphörligt talar om den kärlek, som hennes man egnar henne, är icke alldeles säker på sin egen.»

*

»Om en kvinna prisar en annan, så gör hon det därför, att hon vet, att ingen tror henne.»

*

»Om en människa vill förhäfva sig i sina filosofiska spetsfundigheter, glömmer hon alltid, att hon är ett från alla planeter och världar lösryckt stycke lera. Af det, som hon ser på jorden, sluter hon till världsalltet. Men hon ser icke, att till och med på jorden naturen aldrig upprepar sig.»

* * *

Det porträtt af Julia Hasden, vi på föregående sida presentera våra läsarinor, är utfördt efter en taffa af den bekante parisermålaren Diogène Maillart, af hvilken den unga, snillrika författarinnan under tre år mottog undervisning i teckning och målning. Mästarrens beundran för sin elev var den allra största, och som en gård af densamma öfverlemnade han efter hennes död detta porträtt i kroppsstorlek åt den sörjande fadern.

Serenad.

Af Julia Hasden.

*Vet du, hjärteälskling,
hvad i månens sken
vestanvinden hvisskar
under blad och gren?*

*Vet du, hvad så sakta,
sakta bäckens våg
sorlar invid stranden
på sitt blomstertåg?*

*Vet du, hvilka böner
duftan kuttrar öm
under sommarnattens
daggomspunna dröm?*

*Vet du, hvad med malmröst
klockorna i fröjd
jubla upp mot himlens
hvalf från tornets höjd?*

*Vet du, hvad de ljusva,
rena änglars här
sjunger i den klarhet,
där vår Herre är?*

*Underbart, o flicka —
allt har tunga fått,
all naturen hvisskar:
älska, älska blott!*

J. N—g.

Lifsglädjen.

Af Ave.

Lifsglädjen är borta! Lifsglädjen är försvunnen!» Denna klagan möter oss i vår nyare litteratur, den möter oss i hemmen, i sällskapslifvet, på allfarväg, med oktobermulen min, eller ock modernt blasé och med kraf på att vara ofantligt intressant.

Stundom rusar en medvandrare oss förbi, sträfvande »upp mot den branta backen, där lyckans tempel står», tillropande oss ett gnällande:

»Hvar har lifsglädjen tagit vägen?»

Då är det, som om man hörde en återklang af den naiva frågan, hvilken under »den stora krisen», för några och trettio år sedan, så ofta framställdes af förvånade kvinnor: «Hvar i all världen ha då alla pengar tagit vägen?»

Ja, hvar har lifsglädjen tagit vägen? Är den verkligen försvunnen från jorden, eller är den rest till Orienten? Eller männe den ej tilläfventyrs skulle ligga oss så nära, att vi förbise honom och, med fara för att vrida hufvudet ur led, spana efter en brokig fjärlis gäckande flykt, missmodiga öfver, att vi ej förmå fänga den ostadige, och ännu mera retade, då vi gripit honom och han smutsar våra fingrar med sitt lösa vingstoft, den elake gycklaren?

Att lifsglädjen verkligen är försvunnen från mången nutidsmänniskas hjärta låter ej förneka sig, och att lifsledan intagit dess rum, därom bära de talrika själfmorden hemska vittnesbörd, dubbelt hemska, då de föröfvas af människor midt i lifvets vår eller sommar. Men lika visst som det är, att lifsglädjen blifvit tagen bort för en stor del af vår mest intelligenta ungdom, lika säkert är det, att en stor del godt folk kokettera med »lifsledans stora gråbleka ansikte» blott för att synas vara »på höjden af vår tids bildning» och för att göra sig intressanta.

Dock »när man talar om hin och hans klär, då är han när». Ingen leker ostraffadt med tidens hiskligaste spöke: föraktet för lifvets gåfva. Fantomet griper gycklaren, som själf förgripit sig på lifsglädjens källa genom att sära sitt samvete till blods. Ty hvarje själfmedveten människa vet, innerst i sitt samvete vet hon, att lifsglädjen står att vinna för henne. Äfven den människa, från hvilken lifsglädjen blifvit tagen, röfvad, känner, att det ligger inom hennes egen viljas område att med framgång gripa efter den förlorade skatten.

»Lifvet är i våra dagar så tungt och så hårdt, glädjen har ej någon plats däri; kampen för tillvaron uppslukar all den forna lifsglädjen», påstås det.

Ja, det ser verkligen ut, som om man rent af stallfodrade denna »kamp» med allt det bästa, som människolifvet eger, för att sätta honom i skenande galopp. Men männe vi under vår svindlande fart ej blott äro på jakt efter lifvets njutningar, efter fjärlin med guldstoffet på vingarne, och ej efter utkomsten och lifsglädjen? Männe man ej förveklar insekten med sångfågeln, näktergalen i den enkla, nobla dräkten?

Hvarför skulle lifvet vara tyngre och svårare i våra dagar än fordom? Förtälja ej häfderna om folkens trældom under grymma tyranners välde, under kastväsande, mörk vantro och vidskepelse? Tror man då, att människor giogo i hundradetal till galge, stupstreck, till bålet, till arenan, till bloddrypande offerdöd, utan att känna hvarken dödsångestens kval eller plågor i de af bödlar sargade och sönderslitna lemmanne? Vredo sig ej de efterlevande i vilda smärtor vid faderns, moderns, broderns eller systemens lik, mördade på en uslings nyck eller af hans vilda äregirighet? Logo männe föräldrarna, när barnen såldes på slafmarknaderna eller offrades åt vidskepelsens hemska fantasifoster? — Visserligen ljödo pipor, trummor och cymbaler till tyrannens och gudars ära; man sjöng, ropade och dansade för att öfverrösta jämmerropen af de mördade och sargade, men männe där fanns lifsglädje på dessa fester och vid dessa orgier? Det är föga troligt, ty människonaturen har nog varit densamma som nu, äfven om vanan vid det rysliga tidtals förhärdad densamma.

Och se vi på de hjälpedel, som stodo våra förfäder till buds vid deras arbete för det dagliga brödet och för att erhålla näring för själen, så kunna vi svärigen finna, att de voro egnade att göra arbetet lätt. Vi behöfva ej gå så långt tillbaka som till sten- eller bronsåldern — ett femtiotal af år är nog — för att finna verktyg, redskap och annat mera, som ingen nutids-människa skulle gitta använda vid sitt arbete. Och se vi lika så långt tillbaka på medlen till andlig odling, så finna vi, att det för flertalet — icke minst för kvinnorna — var ett styft stycke arbete att nå hän till någon kunskapskälla.

Hvad hafva icke de vetenskapliga upptäckterna, uppfinningarna, industrien och konsten under vår tid uträttat i riktning att underlätta samfärdseln och arbetet samt att öka inkomst-källorna och försköna lifvet? Hvilka offer bringa ej stat och kommun i våra dagar åt folkundervisningen? De gå ju ändå därhän, att de gifva kontant erkänsla — eller ock kontant betalda varor i belöning åt barn och ungdom, som täckas hafva den godheten att taga emot något af det i öfverflöd erbjudna kunskapsförrådet. Och ändå är man icke glad!

Skulle den omständigheten, att vi i det stora hela fått det för bekvämt, männe vara orsaken till, att så mången saknar lifsglädjen?

Helt säkert är detta fallet med en stor del, som egnar sig åt den moderna, bittert sura mulenhet, hvilken går i så många olika upplagor under det antagna namnet *pessimism*. Men hos djupare naturer har denna dock en djupare grund än veklingens orkeslösa koketteri med lifsledan och — sekelslutet.

Under snart två tusen år har en religion och en lifsåskådning, hvilka ställa höga kraf på människans sedlighet, arbetat sig in i världen. Och under den långa tid af befrielse från krigets fasor och dess ofta så okristliga segerjubel, som vi nu genomlevat, har isynnerhet krafvet på kärleken till nästan, krafvet på rättigheten för

alla att lefva lifvet under människovärdiga yttre vilkor vuxit sig starkt hos oss. Och till detta kraf ha kommit flere, lika berättigade. Man fordrar att få se rikare frukter af en predikan om helighet och renhet, förkunnad för släkt efter släkt, som med läpparne bekant sig tro på de läror, hvilka ligga till grund för denna predikan. Man kräfver, att tron skall sätta ädla frukter på människolifvets alla områden; man vill ändtligen se det kristna lifsidealet afspegladt i hem- och samhällslif och ej längre nöja sig med blott fromma later och talesätt.

Alla dessa kraf helsas med fröjd af dem, som blifvit denna lifsåsikt trogna, ty de krafven verka väckande och manande till självpröfning samt till ifrigare arbete i människokärlekens tjänst och till förverkligandet af det ideal, som innebäres i bönen: »*tillkomme ditt rike!*» Och under arbetet i denna anda kommer den äkta lifsglädjen som en gåfva från all glädjes källa.

Men för de många bland vår ungdom, som fått denna lifsgrund underminerad, men ändå inom sig bära det kristna lifsidealet, möjligen dock under annat namn, för dem framtråda de oppfyllda krafven, jämförelsen emellan lära och lif, som den mest skärande dissonans.

Tillståndet i det samhälle, som kallar sig kristet, väcker indignation, och med det ungdomliga sinnets inkonsekvens vänder sig harmen mot *källan*, från hvilken de höga lifskrafven utgå, i stället för att den bör drabba oss, som så klen ha uppfyllt dem.

Stark och modig i sin relativa okunnighet om lifvet och människohjärtat, uppreser sig den unge mot en lifsåsikt, hvilken synes honom vara ett ofruktbart träd. Af sig själf, af sitt eget, vill han verka, för att krafven på människokärlek, renhet och helighet må fyllas, samt för att ofödda släkten må få njuta lifsglädjen. För sig själf begär han, i sin unga, varma hänförelse, ingenting, minst af allt belöning i ett tillkommande lif, och han finner detta vara långt större och ädlare än vårt kristna hopp om en evig lifsglädje.

Men där kommo slagregn och flod; stormen stötte på huset, och det föll, ty det var grundadt på sanden.

Den egna kraften hade ej räckt till, renheten var fläckad; de ädla handlingarne ett lappverk af egenkärlek, egoism och naturlig mänsklig ömhet. Själfcritiken svänger obarmhertigt sitt skarpa gissel, och själen vrider sig i kval. Lifvet synes tomt för den ädle, som försmår lifsnjutningens fadda dryck, hvilken bjudes honom i stället för det ädla perlande vin, som han menade sig kunna brygga ur vilda drufvor.

Då framträder lifsledan, dubbelt farlig emedan djupt i själ och samvete en röst hviskar, att lifsglädjen *kan* återvinnas, men blott på en väg, som för det stolta sinnet synes så förödmjukande. —

Hvad återstår då utom den förmenta rättigheten att lemna lifvets skola med dess oppfyllda, förvrängda uppgifter! —

En af de viktigaste lärdomar, som vi borde hemta af häfderna, är den, att vid hvarje stark rörelse inom kristenheten uppkommer alltid en vrångbild däraf, en sammanflätning af halfva sanningar och förkladda lögnor. Så ock nu.

Krafven på öfverensstämmelse emellan lära och lif äro starkt uppe bland oss, och arbetet i denna riktning har fått nytt lif och mera innerlighet, äfven om det ej framträder med buller och bång. Därför hade vi också att vänta vrångbild.

En rörelse, till sina yttre konturer lik den, som uppkommer i hvarje ädelt sinne, då det finner, hur lifsidealet blifvit sviket af dem, som fått det så att säga till arf och eget, uppstod

bland den skara, som satte njutningen till lifvets mål. Med halfbildningens naivitet och ungdomlig käckhet slogs ett streck öfver allt, hvad kristendomen, trots församlingens brister, splitt-ring och villfarelser, under seklernas lopp uträttat i kulturens och humanitetens tjänst, och blott skröpligheterna hos de kristne framhöllos till benäget påseende.

Och så upphof sig ett rop, att själfva religionen var — föräldrad och omänsklig. Man ville ha mera tidsenliga läror fastslagna, läror, hvilka gåfvo fritt lopp åt de mänskliga lustarne och lidelserna, eller rättare — dessas tillvaro skulle förnekas eller omklädas, så att de blefvo någorlunda presentabla, äfven för den stora massan.

Men när man äfven här märker, att njutning ej är detsamma som glädje, att den frihet, man tillränat sig på samvetsfredens — kanske äfven på helsans bekostnad, är den värsta trældom, är det då underligt, om ej den äkta lifsglädjen är att utan vidare taga på hyllan?

Det är af största vikt för oss kvinnor, att vi söka klarhet öfver tidens såväl andliga som sociala rörelser, ty den ena betingas, bäres af den andra, och vi hafva numera en insats att göra i det stora samhällsarbetet.

Må vi taga oss till vara för allt koketteri med lifsledan, ty där bor smittstoff i leken med det själförderfvande. Må vi söka att för oss själfva klargöra orsakerna till den gängse klagan öfver, att lifsglädjen är viken bort från oss, och då skola vi äfven se, hvar den är att finna. Och hafva *vi* blott funnit den, då skall den äfven, likt ett strålände solsken, sprida sig från hem till hem ut öfver gamla Sverige.

Då skola män som kvinnor med fröjd helsa hvarje nytt kraf på varmare människokärlek, större sedlig renhet och heligare vandel, ty då arbeta vi — ej som trålar — utan som fria på att förverkliga det sanna lifsidealet, det som innehålles i de få orden: »Alla äro vi *en* faders barn, därför älska vi hvarandra.»

Under mörka, tunga tider ha de ädlaste bland kvinnorna tyst och troget bevarat lifvets bästa klenoder, tills dessa åter visat sig vara oumbärliga för människolifvet. Nu hafva vi, det i fysiskt afseende svagare könet, den dubbla uppgiften att bevara och åt våra kämpande eller vilsegångna syskon meddela den äkta lifsglädjen. Och här finnes blott *ett* sätt, på hvilket vi kunna göra detta, och det är att låta vårt lif vittna om sanningen i vår tro och lifsåskådning.

Bort med släpen!

Huru det merendels visar sig tämligen gagnlöst att söka kämpa mot ett oförnuftigt mod, vågar den, som skrifer dessa rader, likväl hoppas, att ett varningens ord mot den nya modegalenskap, som håller på att komma till valdet under den nu ingångna säsongen, ej skall förklinga alldeles ohördt.

Knappt hade man hunnit riktigt glädja sig åt turnyrens jordafärd, förrän en annan mator, ej på långt när så oskadlig som turnyren, söker bemäktiga sig dennas forna undersåtar-skara. Den allsväldiga herrskarinnan La mode tyckte väl, att vi slupit ifrån ofvannämnda persedel alldeles för lätt, och ålade oss därför att som bot delvis utföra — sopkvastens och damborstens funktioner

Släpet är på väg att ännu en gång göra sitt intåg i damernas värld!

Vi nämnde, att släpen ej få anses så oskadliga som turnyren. Denna var ju på intet sätt

helsovidrig. Däremot kan det ej vara annat än skadligt att från gatan draga hela lager af damm in i boningsrummen. Om det är vått och slaskigt ute, ställer sig denna sak ändå betänkligare. Den fuktighet och gatsmuts, som då upptages i släpen, är osund, och dessutom är det, för att nu säga sanningen osminkad, rent af osnyggt att föra med sig detta tillhör till klädningarna.*

Ej heller i ekonomiskt hänseende är denna fråga utan intresse. Det är ju naturligt, att kanter och skoningar på en släpande klädning tidt och ofta nötas upp och måste renoveras. Dessutom förlorar släpet, till följd af oupphörlig neddamning och väta samt åtföljande borstning, mycket snart sin fraicheur, och hela klädningen blir därigenom hastigare försatt i obrukbart skick, än den skulle ha gjort, om den varit utan släp. Båda dessa saker torde vara värda att beaktas, i synnerhet i sådana familjer, där de s. k. klädpenningarna måste utgå med jämförelsevis små belopp.

Ännu en omständighet borde våra damer härvid taga med i beräkningen. Det är ohelsoamt**, tidsödande och i hög grad besvärligt för tjänarinnorna att hålla de långa klädningarna rena. Jag är öfvertygad om att, i fall de nådiga damerna nödgades själfva verkställa borstningen af sina kläder, de — trots modet — ej skulle vara på långt när så benägna att förse sina klädningar med släp.

På tal om tjänare vill jag framhålla ännu en sak.

Erfarenheten visar, att flertalet moder, — äfven de befängdaste — småningom trängt sig ned till de fattigare klasserna. Och det är helt naturligt, att så sker. Hvad nu särskildt klädningar beträffar, är det så stäldt, att de bättre lottade gifva bort eller sälja dessa sina plagg till sina ringare medsyststrar, och modet fortplantas på det sättet alldeles af sig själf. Men tjänarinnor, arbeterskor o. s. v. ha hvarken tid eller råd att hålla de med släp försedda klädningarna rena och hela. Och hvad blir då följden?

Den som i sin mån bidrager att införa ett skadligt, kostsamt eller på annat sätt opraktiskt mod, har ett drygt ansvar gent emot de ringare klasserna.

När det gäller s. k. innekäldningar ter sig frågan om släp i något ljusare dager. Våra husmödrar skulle säkert taga mycket illa vid sig, om någon sade dem, att man inne i rummen sätter damm i rörelse med släpen. Jag tror emellertid, att, i de flesta hem, åtminstone mattorna ej alltid kunna hållas så väl rengjorda, att det icke syns på släpet, när man en dag vandrat omkring därmed i våningen.

Hindersamma såväl i arbete som för en rask och naturlig gång bli släpen alltid, vare sig de användas ute eller inne.

Hvad sällskapslifvet beträffar, tror jag, att herrarne, i synnerhet i balsalarne, med fasa komma att skåda det återuppståndna modet. Det fordras verkligen en ej obetydlig skicklighet för att lyckligt lotsa sig fram mellan en mängd släpbarande damer. Jag hörde en gång en herre, sedan han kommit förbi två långa släp utan att trampa på dem, i triumferande ton utropa: »Jag är ju nästan lika skicklig som en vaktmästare». Men det stora flertalet herrar är nog ej så där skickligt. Också har jag hört sägas, att förra gången ifrågavarande mod herskade, söndertrampade och nedfläckade släp

* De, som efter återkomsten från sina promenader byta om klädning, utgöra nog ej mer än ett försvinnande fåtal.

** Den, som rengör en klädning, kan näppeligen undgå att insupa en del af det afborstade dammet.

— ofta på mycket dyrbara klädningar — hörde till vanligheten.

Mot släpen kunna således anmärkningar göras ur flere synpunkter: hygienens, ekonomiens, moralens, umgängeslivets och bekvämlighetens. Skulle vi då icke kunna förskonas från att se släp åtminstone på gatorna!

Ingrid Gullin.

En dialog.

Af furst D. Politzin.

»Är nådig frun hemma?» frågade Boris Tschernin, i det han lät den med små snöflingor betäckta pelsen glida af axlarne.

»Ja», svarade betjänten, som såg så prydlig och välinstruerad ut, att han ännu mer än den eleganta våningens dyrbara inredning vittnade om sitt herrskaps rikedom.

Boris rynkade pannan. Han hade hoppats att ej träffa sin fru och att före middagen ha en timme för sig själf till ostörda funderingar. Han såg sig i den kolossala spegeln, som upptog en vägg af den stora tamburen, och märkte till sin förtret, att hans fula ansikte var mycket blekt. Säkert skulle hon utropa, så snart hon fick se honom:

»Är du nu vid dåligt lynne igen?»

Med en otålig axelryckning gick han direkt till sitt arbetsrum, kastade en flyktig blick på den brefpacke, som låg på det breda skrifbordet och blef tankfullt stående midt i rummet, lyssnande till pianospelet, som hördes från den aflägsna salongen. Den spelande var hans fru, och hon spelade en afskyvärdt banal melodi. När den musikaliska lusten kom på henne, var det ett säkert tecken, att hon leddes. Boris ville komma på det klara med sig själf, hvarför han fann det så obehagligt, att hans fru var hemma och icke som vanligt hade farit ut vid denna timme. Han älskade henne, hade af kärlek gift sig med henne, slagen i bojor af hennes underbara skönhet, och denna skönhet hade under detta år ännu mera fullkomnats. Han älskade henne ej mindre än den första dagen. Men i dag ville han vara alldeles ensam. Han hade hela dagen varit upptagen af affärer, af öfverläggningar med sin kompanjon; han var trött och kände behof af att hvila ut, att länge och mycket få tänka i fred.

Förr hade han föreställt sig en gift mans lif helt annorlunda. Han hade inbillat sig, att han med dubbelt nöje skulle sysselsätta sig med förökandet af sin förmögenhet och sedan efter det ansträngande tankearbetet komma hem och i sin hustrus ömhet finna ny kraft till nytt arbete. Men så hade det ej blifvit. De hade ingenting gemensamt med hvarandra. Han var henne helt och hållet likgiltig, henne sysselsatte blott nöjen, tanken på förströelser, utfärder, mottagningar och baler.

En helt obetydlig tillfällighet förde honom i dag för första gången på dessa tankar. Kortew, hans kompanjon, hade sagt till honom: »I ditt ställe skulle jag gå in på denna plan. Om vi sälja våra fabriker i Tiwer, behöfver du inte mera fara dit och två dagar i hvarje vecka vara skild från din fru. Fråga henne om råd, hon skall säkert bli mycket glad...»

Ock Kortew hade skrattat som åt ett lyckadt skämt. Boris hade genast blifvit vid

dåligt humör. Det föll honom in att han icke hade det minsta skäl att i detta fall vänta någon synnerlig glädje hos sin fru. Ja, hon skulle väl säga: »Det gläder mig att du har mindre att göra,» men detta i en ton, som då man säger en främmande person en älskvärdhet.

»Nej, hon älskar mig inte!» hviskade Tschernin, i det han slog sig ned vid skrifbordet och tankspriddt öppnade brefven. »Hon älskar mig inte! Hon älskar mig inte!» upprepade han i tankarne. »Därför finner jag ingen lycka hos henne. Det finns ingen eld i henne, som skulle kunna värma mig. Hon har naturligtvis gift sig med mig, emedan jag är rik. Jag är ful, jag är inte gladlynt, tvärtom dyster. För henne består lifvet blott af förströelser... Jag är ful, men rik...»

Han suckade djupt och lutade sig tillbaka mot den skulpterade länstolens höga karm. Han hade icke trott sig kunna bli offer för en sådan själssvagheter. Ända till denna stund, hade han endast haft tanke på att förtjäna så mycket pengar som möjligt för att kunna gifva dem åt sin fru att efter eget behag strö ut dem... Hon tackade honom, kysste och smekte honom... I dag för första gången hade det fallit honom in, att han egentligen icke hade det minsta bevis på hennes kärlek. Denna tanke växte med hvarje sekund och undanträngde alla andra.

Öfver hans runda slätrakade ansikte for en krampaktig ryckning, såsom alltid i ögonblick då han blef häftigt upprörd. Han ville vara ensam, slippa höra denna banala musik, tänka, fundera ut ett medel att så snart som möjligt erfara sanningen. Han kunde icke se sin fru, innan hans tvifvel voro lösta. Han lefde ju blott för henne... Om hon icke älskade honom, var det icke värdt att lefva...

«Vid fyrtio år gifva sig med en nittonårig fattig flicka och vänta kärlek af henne!» hviskade han ironiskt för sig själf, men det var en konstlad ironi, från hvilken tårarne ej voro långt borta. Först under dessa minuter förstod han, till hvilken sjuklig grad han älskade sin hustru, med en kärlek så häftig, att det plötsligt väckta tviflet måste göra honom vansinnig, om det varade längre... I dylika ögonblick afundas man de fattigaste...

Pianomusiken tystnade, lätta steg hördes, På tröskeln visade sig Alexandra, Tschernins förtjusande fru, en smärt brunett med glänsande svarta ögon.

»Ah, jag visste inte alls, att du redan var hemma!» sade hon, »kan du tänka dig, att barnen hos Katovskys fått meslingen, så att balen i dag blifvit uppskjuten.»

»Verkligen?» svarade Tschernin med så trött stämma, att Alexandra blef förvånad.

»Hvad fattas dig,» frågade hon, »har något händt? Kanske några obehag?»

Boris, som ovanligt uppmärksamt betraktade sin hustru, upptäckte i hennes ansikte ett knappast märkbart uttryck af oro. En plötslig tanke föll honom in. En nervös ryckning flög öfver hans drag, han bleknade häftigt och sade:

»Ja, något har händt. Jag ville inte skrämma dig, men då du själf märkt, hur orolig jag är, kan jag icke dölja det för dig! Det står dåligt till...»

»Hvad vill det säga?»

Hon såg på honom med vidöppna ögon. Tschernin reste sig, utan att vända blicken från henne. Hans hjärta slog så häftigt, att han nästan kände sig sjuk.

»Strax, strax», sade han, medan han drog sig undan från skrifbordet, så att skenet från

vaxljusen ej så starkt belyste hans ansikte. — »Ser du,» fortfor hon, »jag har nu en mycket dålig tid i mina affärer. Allt står på spel. Jag har riskerat allt, den ringaste oförsiktighet kan kosta oss vår förmögenhet. Jag tänker du förstår, att jag då inte kan vara lugn...»

Ju längre han talade, desto blekare blef Alexandra. Hennes ögon glänste mer än förut, blefvo svartare och större.

»Jag förstår inte,» sade hon med möda, »hvarför har du riskerat?...»

»Emedan tillfälle erbjöd sig för mig att fördubbla min förmögenhet.»

»Men den kan också förloras!» ropade hon upprörd. »Har du rätt att handla så, att till den grad glömma mig? Du har inte sagt mig ett ord, jag var lugn, inbillade mig för alltid vara försörjd...»

»Hvad skall jag göra... det har en gång skett!» stönade Tschernin, med möda frampressande orden. Han hade icke förutsett, att det skulle vara så svårt. Hon ryckte harmfullt på axlarna, tog några steg fram emot honom och frågade:

»Sålunda skulle ingenting bli oss öfrigt, i fall du misslyckades?»

»Ingenting...»

»Men inte sannt, du har ännu ingen orsak att tvifla på en lycklig utgång? Ingen fara hotar? Du är så erfaren, att du ej kan missa taga dig?» framstötte hon hastigt, med sväfvande röst.

Tschernin suckade. »Tvärtom,» svarade han, »jag måste tillstå, att jag bedragit dig... Jag sade, att allt står på spel... Så vet då, att allt slagit fel — vi ha ingenting kvar...»

»Huru? Hvad?» utropade hon och grep krampaktigt tag i hans axel. Ett sådant raseri gnistrade i hennes ögon, att Boris ett ögonblick liksom skrämde sig undan.

Om en stund hemtade han sig och fortfor: »Vi äro ruinerade, ruinerade genom min oförsiktighet...»

»Ruinerade,» upprepade Alexandra mekaniskt med dämpad röst. Hennes vackra ansikte förvreds af undertryckt vrede. Tschernin såg, hur hon bekämpade sig för att icke utropa: »Din skurk!»

»Och jag kunde inbilla mig, att hon älskar mig!» tänkte han, våldsamt beherskande sig för att icke brista i gråt.

»Jag måste fortsätta tili slut,» beslöt han.

»Ja, vi äro ruinerade... Förr skulle jag haft nog energi att åter ordna allt. Jag skulle med förtviflans mod ha hängifvit mig åt arbetet i det medvetandet, att man ej behöfver frukta ruin, då man redan hemfallit däråt. Jag skulle åter ha rest mig och kommit på fötterna, stadigare kanske än någonsin förut...»

»Och hvarför inte nu?...»

Hon andades ut. Hennes blick blef outhärdligt skarp.

»Nej, inte nu... Förr var jag stark. Nu är jag trött, trött, emedan jag ej längre tror på din kärlek: hvarför skulle jag utmatta mig med öfvernaturliga ansträngningar, då jag ej mer har någon glädje af lifvet...»

»Ack, min kärlek! Hvad betyder den i ett sådant ögonblick! Nu är icke tiden att tala om den!» utropade Alexandra hårdt, men fattade sig genast: »nej, förlåt... Du har gjort mig utom mig, jag är alldeles förvirrad... hvad är det för infall af dig... Jag älskar dig ju mer än allt i världen... Du förstår dig på allt, du är så förståndig! Räd- da mig, rädda oss från fattigdomen! Jag äls-

skar dig, ja, jag älskar dig... Hur skall jag bara kunna bevisa dig det...»

Hon ville till och med omfamna honom. Tschernin sköt henne ifrån sig — försiktigt, ty han fruktade, att hans hand skulle knyta sig till ett slag, som kunde fälla henne till golfvet.

»Vänta,» sade han hest, »ännu är det ej allt...»

Han gick fram till ett bredt, eldfast skåp, låste långsamt upp det, tog fram ett par bundtar aktier och slungade dem, den ena efter den andra, på skrifbordet. Alexandra stirrade på sin man utan en redig tanke.

»Hör,» började han, i det han såg henne skarpt i ögonen, »jag är ännu skyldigare, än du tror. Jag har bragt det därhän, att man i morgon skall taga vår förmögenhet i beslag. Dessa penningar, omkring 50,000 rubel, skola åtminstone täcka en liten del af de skulder jag åsamkat mig genom oförsiktiga börspekulationer. Tack vare att jag ännu har denna summa, kan jag med räddad heder draga mig ur spelet; oss återstår ingenting, icke en groschen, icke en enda stol — men därför har ingen rätt att smäda mitt namn, alla skola säga, att jag gick till botten som hederlig karl... Och ändock hoppas jag, du vill gå in på att taga dessa pengar... Du skall göra det så fort som möjligt, gömma dem och äfven taga dina juveler med dig... Du vet, att man nu är mycket sträng mot bankruttörer utan tillgångar... Dessutom förestå scener, vid hvilka ett fruntimmer ej kan vara närvarande...»

»Skall jag stanna i Petersburg eller resa min väg?» frågade Alexandra i affärsmässig ton.

Tschernin var nästan färdig att skrika till. Huru! — det var allt hvad hon sade... Hon hade sålunda ej en tanke mera för honom...

Hans hufvud svindlade, hans hjärta upphörde att slå. Han kände, att han skulle kunna bli vansinnig af raseri öfver denna kvinna, som för en minut sedan vågat tala till honom om kärlek.

»Nå?» påyrkade Alexandra. Ögonskenligen ville hon redan börja lägga hand vid inpackningen.

»Vänta,» sade Tschernin, i det han åter gick till skåpet och tog fram en revolver. Alexandra ryggade förskräckt tillbaka. Tschernin skrattade.

»Var inte rädd,» lugnade han henne med järnhård röst, »var inte rädd.»

Med dessa ord slungade han vapnet med sådan kraft genom fönstret, att glaset sprang sönder i tusen skärfvor och revolvern hamnade i gatans snö. En isig vind, blandad med snöflingor, strömmade in i rummet.

Alexandra tänkte, att hennes man blifvit vansinnig, att hans förstånd ej kunnat uthärdas olyckan. Rädd för förkylning höll hon ena handen för halsen, den andra sträckte hon fram efter penningarna. Tschernin utbrast åter i ett hårdt skratt.

»Vänta ännu litet! Jag har ständigt haft denna revolver hos mig för att kunna skjuta mig en kula genom hufvudet, om något skulle hända, som jag ej kunde öfverleva. Jag behöfver den icke längre; nu skall ingenting mera förmå mig till själfmord... Jag har bedragit mig på dig, jag kunde störtas från kärlek till förakt och ändå lefva... Ja, hör det: mina affärer äro i bästa ordning. Jag ville helt enkelt öfvertyga mig om din kärlek, ingenting annat...»

Hon blef förvirrad, ville säga något, tog sig om hufvudet och närmade sig honom.

»Tag pengarne!» ropade han ursinnig och stötte henne ifrån sig, »tag pengarne, du docka! Tag dem i dubbelt, tredubbelt belopp! Du har rätt att fordra millioner för din skönhet! Af sådana som dig mottager man inga gåfvor...»

Men plötsligt skakades hans kropp af snyftningar, och han föll gråtande ned på divanen, med känslan att han förgäfves framkallat denna scen. Han älskade henne trots allt, dåraktigt, vansinnigt, kunde ej lefva utan henne. Han skulle väl åter bedja henne om förlåtelse och hela sitt lif arbeta ännu ifrigare för att förtjäna mera till att låta henne få sin minsta önskan uppfylld...

Iduns julklappsbarar.

(Forts.)

XII. **Soffskyddare.** Af mörk linnestramalj tages ett stycke, lika långt och 3 dm bredare än soffans sits. Härpå sys ett vackert korsstygnbroderi såsom varande det varaktigaste. Fodras med kulört twills och förses på ena långsidan med en frans i samma färg som broderiet eller stramaljen. Skyddaren fästes på soffans sits medels säkerhetsnålar. I stället för skyddare på ett nytt öfverdrag, kan den användas såsom prydnad på ett gammalt och slitet. Kan äfven förfärdigas af omvexlande virkade och broderade längder.

Jentis.

XIII. **Billig och praktisk borste till felbattar.** I stället för att köpa en dyrbar och mängen gång oduglig hattborste, kan man själf tillverka en billig och praktisk sådan. Ett stycke svart plysch eller silkesammet, 2 dm långt och 1 dm 5 cm bredt, vikes midt itu på bredden och sammansys till en dyna, som stoppas lätt med fin bomull eller s. k. fönstervadd. Om man vill, kan på ena sidan broderas ett monogram eller en blomma. Denna mjuka borste bortager väl allt dam och kan ej skada den fina felben. En stor fördel är, att man medels densamma lätt kan borttorka det dam, som samlas på det uppvikta brättet.

Jentis.

XIV. **Fotvantar** till dem, som lida af kalla fötter, är en billig, men praktisk och välkommen julklapp. Stickas eller virkas af tjockt, mjukt, ofärgadt garn i form af en stor vante, (utan fingrar likväl) lagom till foten samt med en fyra tum bred, afvig och rät krage. De framläggas med öfriga nattkläder och pådragas till natten.

Lotta.

XV. **En liten sy-necessaire.** En bit sammet, siden eller ylletyg, 14 cm bred och 21 cm lång, rundad litet på ena kortsidan och försedd med monogram, utgör yttersidan. Fodras med ylletyg i passande färg. På fodret anbringas en liten ficka nedtill, d. v. s. på den ej rundade kortsidan. Fickan bör vara så mycket vidare än fodrets bredd, att den, nedsydd på midten, kan rymma två trådrullar. Ett stycke från den rundade kortsidan sättes en liten nålbok. Mellan denna och fickans midt anbringas en slejf och nålbok; förses med en rand kråkspark. Necessairen kantas, och på den rundade kortsidans midt fastsys två band, hvarmed necessairen omknytes, när den är hoprullad.

Teff.

XVI. **Fickväska för engelskt plåster.** På ett 6 cm långt och 5 cm bredt stycke hvit, fin cartonnage sys med blått silke: »May you never feel A deeper wound than this will heal.» På ett annat lika stort stycke sys en liten stjärna eller dylikt. Båda bitarna fodras med blått siden och sammansys på tre sidor. På den fjärde sidan fastsys på midten af ena kanten ett smalt sidenband, 12 cm långt. När plåstret nedlägges i väskan, faller man bandet öfver öppningen, så att det nedföres dubbelt med plåstret. Sålunda behöfver man blott draga på bandet för att få upp plåstret.

Jentis.

XVII. **Solfjäder.** Då det nu är så brukligt att använda solfjädrar i palmblandsform, kan man själf med lätthet åstadkomma en sådan. Ett palmblad öfverspännes slätt på båda sidor med tät, hvit lenon. Af ljus merueilleux klippas två stycken något större än bladet. På dessa broderas med silke något passande mönster, som fåglar, buketter eller dylikt. Det tager sig bäst ut, om broderiet sättes något åt ena sidan, ej midt på. Styckena sys samman öfver bladet medels kastsöm. Sömmen döljes af ett sidenband, 3 å 4 cm bredt, hvilket fastrynkas rundt om bladet. Skaftet omviras med samma slags band, af hvilka äfven göras två rosetter att anbringas, den ena midt på skaftet, den andra i bladets kant på ena sidan. Solfjädrarn blir mycket vackra, om den öfverdrages med svart merueilleux med broderi i silfver.

Jentis.

XVIII. **Elegant förkläde.** Man köper udd- och mellanspetsar, starka och väl imiterande knyplade spetsar, hvilka äro både billiga och vackra, af en 5 cm bredd. Af slätt, hvitt tvättyg klipper man 5 remsor af 10 cm bredd, hvilka fällas och därefter helt nära kanten prydas med en rad »kråkspark» i groft, mattblått brodergarn. Man klipper nu af mellanspetsen 4 bitar till den längd, man önskar förklädet, och kastar ihop spets vid remsa, tills spetsarne äro slut. Tygremsorna skola vara i kanterna. Det behöfves således 4 spetsremsor och 5 tygremsor. Rundt om förklädet, utom linningssidan, fastkastas uddspetsen. Därefter rynkas förklädet, utom uddspetsen, i 4 rynkrader och förses med en mycket smal linning af tyg, som sedan prydes med en eller två rader kråkspark. Fästes i ena sidan med en kordong af mattblå sidenband.

Karna.

XIX. **Luktdyna.** På ett stycke ljusblå atlas, 20 cm långt och 15 cm bredt, syr man med kulört silke ett enkelt blommönster. Tar sedan en lika stor bit siden i samma eller annan färg och syr ihop lapparne utom ena kortsidan, hvarigenom trädes en med turkiska kryddor och bomull lätt stoppad dyna. Hopkastas sedan, hvarefter man rundt den lilla dynan fastsyr en smal guldspets eller sniljsnodd. Läggas i linnelådan.

Karna.

XX. **Ett nätt ställ för blommor** kan man erhålla, om man tager ostronskal af ungefär 6 cm längd samt med en glödgad hårnål borrar ett hål i hvardera ändan af skalet, syr fast dem på en 87 cm lång samt 6 cm bred pappremsa på så sätt, att den breda ändan af skalet vändes uppåt; när remsan är betäckt af skal fäster man ihop den. Man skär sedan sönder kork i större och mindre bitar samt gummar fast dem på de ställen, som ej skalen kunnat täcka, därpå gummar man öfver allt sammansamt strör kli öfver. Då detta torkat, blandar man ihop guldsbrons med några droppar bronstinktur (detta köpes hos färghandlare), till det blifver lagom tjockt samt ej för mörkt, och penslar öfver blomsterstället med detta. Man kan göra en pappbotten och limma fast den samt ställa den på tre med bronstinktur öfverpenslade träkulor.

Burre.

XXI. **Af en äppeltunna** kan lätt förfärdigas en prydnadsmöbel för en fruntimmersboudoir och tillika ett förvaringsrum för större handarbeten. Upp till och ned till vid tunnans kanter fästes ett korsstygnbroderi, i silke, på stramalj. Yttre kanten af broderiet utskäres i 7 graciösa tungor. Borderna af javastramalj böra vara af den bredd, att tungornas spetsar mötas midt öfver tunnan, och där fästas de tvänne, hvarandra motstående, tillsammans. Öfver tunnans mittparti vidfästes ett tomt lager bomull; detta betäckes med en på snedden klippt, lindrigt rynkad sidensatinremsa, hvilken i form af puffar fyller de tomrum, hvilka uppstått mellan tungorna. Detta siden bör naturligtvis i färg väl harmoniera med broderiet. Det inre af tunnan beklädes med samma siden, hvaraf puffarna förfärdigas. Locket till tunnan prydes på öfre sidan med broderi på javastramalj och fodras med siden. Midt på locket fästes en förgylld metallring, hvilken tjänar till handtag.

Enklare kan tunnan förfärdigas med broderi i bomullsgarn och bomullssatin i stället för siden.

Audofja.

XXII. **Glasskifva till visitbord och ramar.** Man tager vanligt tjockt fönsterglas, som ej är blåsig

eller ripigt, bestryker det ett par gånger med svart oljefärg; när detta torkat, ritar man på den målade sidan ett ornament eller blommönster och följer sedan med udden af en pennknif konturerna af mönstret samt skrapar bort oljefärgen i figurerna; dock bör man akta sig att ej skrapa bort nerverna på blad samt förefrigt allt, som markerar en figur, hvilket skall förblifva svart. Man tvättar sedan af det hela med vadd, doppad i sprit eller bränvin. För att konturerna skola framträda belägger man de utskurna ställena med stan-niöl, som man lätt skrynklar, eller kulörta lampslöjor, som man köper i pappershandeln för 10 å 15 öre stycket. Sådana glas taga sig mycket bra ut som visitbord eller brickor, om man låter en snickare infatta dem. Till fotografiramar lämpa de sig äfven mycket bra; man låter då bokbindaren endast sätta en papperskant omkring.

Burre.

XXIII. **Lätt och original brickduk.** Man köper vanligt, randigt, genombrutet hvitt tyg, ej för glest. Klipper häraf den önskade formen och storleken samt syr vackra, jämn kråkspark i högrödt och mattrödt tvättakta brodergarn, på de täta ränderna. Kantas med en knyplad spets, som träs med rödt brodergarn.

Karna.

XXIV. **Ryska handdukar.** Härtill användes fint lärt, en längd af 2 mtr med omkring 50 å 60 cm bredd. Hvardera ändan af detta tygstycke förses med ett rikt, 30 cm högt broderi, i korsstygn. Botten för broderiet utgöres af ett fält i tre färger, hvitt, blått och rödt, enligt ryska flaggan. Öfverst ett band i hvitt, det mellersta marinblått och det nedersta grannrödt; hvarje bör vara 10 cm bredt. På det öfversta hvita bandet sys korsstygnbroderi med rödt, turkiskt bomullsgarn; på det blå bandet med dylikt rödt och därtill glänsande, hvitt linnegarn. På det röda bandet sys med det hvita linnegarnet. Ytterst i kanten vidsys en bred knyplad spets.

Dessa handdukar äro effektfulla och användas till dekorerung af toalettbord; också hänger man en sådan öfver de handdukar, hvilka äro under begagnande, för att täcka dessa.

Värdinnor i Bysland, äfven i de högsta kretsar, begagna sig af dylika handdukar, då de vid tebordet, efter att hafva serverat teet, själfva skölja och torka af sina dyrbara, äkta teserviser. Då salt och bröd bjudas tsaren, framräckes det åt honom på en broderad handduk. Den sålunda broderade handduken är således nationelt rysk och förekommer såväl i tsarens palats som bondens koja.

Audofja.

XXV. **Virkad korg för friska eller konstgjorda blommor.** Af vackert, ej för groft segelgarn virkar man med täta maskor en rundel af 10 cm i genomsärning. Kupningen förhindras genom att då och då virka två maskor i en och samma maska. När man fått botten, vänder man arbetet och virkar ett tätt hvarf på avfvisidan, detta hvarf ökas med några maskor. Sedan virkas utan nämnvärd ökning en bård af 7 cm i höjd i något trefligt bottenmönster, hvilket avslutas med picoter. Därefter virkas en 30 cm lång och 4 cm bred remsa till grepe, som fastsys vid korgen. Korgen göres styf med gelatinslösning och formas nätt med handen. På ena sidan af grepen fästes en rosett af ljus olivgröna atlasband.

Karna.

(Forts.)

Ett och annat om förfalskning af tyger.

Förfalskningar förekomma, som vi veta, inom alla industriens olika grenar, men troligen ej inom någon afdelning i så stor skala som bland väfnader. Det är ej ensamt på fabrikanter och köpmän, som skulden hvilar för detta missförhållande, utan allmänheten själf bär till en stor del ansvaret därför, därigenom att de flesta se mer på en varas billiga pris än på dess godhet och styrka.

Hur ofta försöka ej våra husmödrar att genom

prutande sätta ner priserna, utan att betänka, att köpmannen för att kunna tillmötesgå dessa anspråk, tvingas att lemna dåliga varor, såvida han ej själf skall förlora på köpet. Tusentals människor, äfven bland de s. k. bildade klasserna, hvilka man dock skulle tilltrött större omdömesförmåga, se ej så mycket på föremålets värde, utan blott på dess prisbillighet. De tyckas ej förstå, att en god vara ej till billigt pris kan erhållas, och att man genom att betala ett högre pris, kan påräkna en vara med långt större hållbarhet.

Vid förfalskning af väfnader användas tre olika sätt. För det första trådarnes uppblandande med sämre material; för det andra inblandas i själfva väfnaden ingredienser, som ej höra dit, t. ex. linnets förfalskning med bomull. Det kanske mest utbredda sättet är emellertid förfalskning med appretur, d. v. s. det yttre utseende, som man genom vissa tillsatser ger väfnaden.

Det första slaget förfalskning, användandet af dåligt material, begår i de flesta fall ej fabrikanten själf, utan säljaren af råvarorna. Det fordras stor vana och skicklighet för att kunna skilja godt och dåligt material, emedan detta sistnämnda till det yttre nästan fullständigt liknar det förra; dessutom förlorar äfven det bästa material vid olämplig behandling en stor del af sitt värde. Af lin och hampa t. ex., hvilka genom värdslös häckling komma att innehålla för många trädartade delar, kan endast en sådan väfnad erhållas, som ser otät, skör och oregelbunden ut.

Siden förfalskas mest därigenom att man inväver mindre värdefullt silke, så kalladt florettsilke. Sidenet tillverkas som bekant af de puppor eller kokonger, hvori silkesmasken inspinner sig, då han skall utvecklas till fjäril. Låter man denna utveckling ostördt få försiggå, genomsticker fjärilen kokongen och denna får därigenom betydligt mindre värde. Dessa kokonger kunna emellertid ändå användas, men bilda ett föga hållbart siden. För att erhålla godt silke, dödar man silkesmasken, innan den hinner fullt utveckla sig, genom stark utveckling af torr värme och afhystrar sedan tråden, hvilken består af ett enda stycke.

Silkestrådarna äro vanligtvis 5—600 meter långa och så fina, att man behöfver 8—10 dylika för en medelfin silkestråd.

Emellertid är äfven på de bästa kokonger en del silke af sämre beskaffenhet, nämligen dels den yttersta hylsan och dels den närmast larven belägna delen; däraf framgår att material för tillverkning af dåligt siden finnes i riklig mängd.

Linne förfalskas oftast genom tillsats af bomull, och bör det ligga i våra husmödrars intresse att lära känna en enkel metod för upptäckandet af en dylik uppblandning; vi vilja därför anföra ett lätt utförbart sätt för en sådan undersökning.

Man har upptäckt, att bomullens cellväfnad mycket lättare upplöses i koncentrerad svafvelsyra än linnets, och därpå grundar sig följande metod. Af det tyg man vill undersöka kokas en bit en längre tid i vatten för att aflägsna appreturen, därefter torkas profvet sorgfälligt. Man uppfansar sedan kanten något och doppar den 1—2 minuter i konc. svafvelsyra. Bomullstrådarna angräpas då först af syran, hvilket visar sig därigenom att de betäckas med en gummiartad massa. Tvättar man nu profvet i vatten, för att aflägsna gummit, och därefter doppar det i en svag ammoniaklösning, för att få bort syran, så finner man att alla bomullstrådarna fullständigt upplösts, under det lintrådarna förblifvit oförändrade. Kemikalier för

anställande af ett dylikt försök kan hvar ock en, för billigt pris, anskaffa sig från närmaste apotek.

För upptäckande af bomull i hvitt linne, lemnar Prof. Hoyer i München följande anvisning. Man tager ett prof af väfnaden, uppfransar kanten på detta och doppar den i en lösning af fuchsin (8 gr. fuchsin till 60 gr. alkohol). När profvet legat häri några minuter, tvättar man, tills det blifvit nästan färglöst; det doppas härefter 1—2 minuter i ammoniak och sköljes sedan väl i vatten. Bomullstrådarna hafva då blifvit fullständigt färglösa, medan lintrådarna bibehålla den röda färg, de genom fuchsinaen erhållit.

Slutligen komma vi till det tredje slaget förfalskningar, nämligen appreturen, med hvilken troligen de flesta och omfångsrikaste bedrägerierna begås.

Många köpmän sälja bomullsvoror eller sådana, som tillverkas af dåligt lin, blandadt med bomull, såsom äkta linne, och den mest erfarna husfru låter mången gång lura sig därpå, emedan väfnaden genom bestrykning med klistor eller dextrin samt genom glättning, pressning m. m. får ett utseende af den finaste damast.

Hvad som gör appreturen så farlig är att dess användande ofta är nödvändig för att få riktigt vackra tyger, och därför är och förblir det så godt som omöjligt att uppdraga en gräns för dess begagnande. Stärkelse, dextrin, socker, gummi, gelatin, harts, fett, metalliska salter och färger användas omväxlande, och detta anses fullt tillätligt; men ganska lätt inser man härpå, att förfalskning orimligt lätt kan försiggå genom för stor tillsats af dessa ämnen. Den farligaste tillsatsen är blyföreningar, som, då det därmed appreterade tyget användes till kläder, ovilkorligen förr eller senare orsaka hudutslag och andra sjukdomar.

Äfven med siden förfövas genom appretur ett stort bedrägeri. Några franska fabrikanter göra sidenet, genom tillsats af järn- och blysalter, ända till 150% tyngre, och de anse sig tvungna till detta bedrägeri för att därigenom ge sidenet god glans och färg.

Appreteradt tyg består af 78% trådar, 7% naturlig fuktighet, 7% stärkelse och 7% mineraliska tillsatser och denna grad af appretur anses i allmänhet inom handelskretsar ej för bedrägeri. Det bör emellertid för en hvar synas klart, att, om man köper 7% stärkelse och 7% mineraliska beståndsdelar i stället för väfnad, det åtminstone är ett oskiök, som borde bannlysas från all redlig handel.

Det skulle vara ett glädjande framsteg, om våra husmödrar genom dessa rader kunde få klart för sig, hur viktigt det är att ej blott se på en väfnads yttre utseende, ty just den vackra utsidan, appreturen, kan gömma det största bedrägeri; kanske komma de därigenom att gifva det gamla ordspråket rätt: »köp dyrt, så köper du billigt.»

Hilda W.

Om prydnader.

En prydnads ändamål är att framhålla det sköna och dölja bristerna. Men prydnaden får ej förråda denna afsikt; den skall synas vara till endast för sin egen skull. Håret är i sig själf vackert och förlorar ej någonting af sin skönhet genom en blomma, ett band, en rosett eller några lämpligt anbragta nålar — tvärtom! Likväl får man ej arrangera håret på ett sätt, som ogynnsamt förändrar huvudets form, så som ofta är fallet med den höga hårkoaffyren. Likaså skulle det vara oskiönt och onaturligt att pryda långa Gretchen-

flåtor, som kunna fördraga en sammanhållande bandrosett eller ett spånne, med någon af de kammar och nålar, som vid en uppåsträfvande byggnad af flåtor och lockar äro nödvändiga och därför möjligtvis kunna gillas.

Halsens oklanderliga form och hvithet höjes af en kedja, ett pärlband, ett mörkt sammetsband. Användas dessa föremål i de riktiga proportionerna, utgöra de verkliga en prydnad, under det ett bredt ljust band, som drages hårdt åt om halsen och för öfrigt knytes smaklöst i ena sidan, ovilkorligen väcker den misstanken, att här finnes något fult att dölja.

Likaså påstå onda tungor, att de omätligt höga halskragarne på fruntimrens klädningar skola vara uppfunna för att medlidamt dölja de förrådiska vecken på halsen nedanför örat, och ändå är väl blott ett fåtal bärarinnor af dylika klädningar medvetna om en sådan afsikt eller behöfva iakttaga dylikt försiktighet. Detta oakadt äro dessa kragar alljämt lika mycket på modet, och detta till och med ehuru de hindra rörligheten, särskildt för korthalsade personer, och därför borde förkastas såsom opraktiska.

Ännu ett ondt har den höga ståndkragen med sig: den gör huden allt för ömtålig. Den blir vissnad, förlorar sin smidighet och friskhet och rynkorna, som man ville dölja, äro ännu funnos, inställa sig tidigare, än nödigt skulle ha varit. En icke förvekligad hals skall däremot bli solbränd, men ej så snart rynkig.

Äfven armbandet erkännes som prydnad, om det i prydliga, smala ringar omsluter en fyllig arm, men så snart det liknar en verklig boja som, äfven om den är af ädel metall, klumpigt och rasslande belastar en smal arm, upphör det att vara en prydnad.

Ringar pryda endast en hand, om de gälla som betydelsefulla minnestecken och ej göra sig för »bredt» på fingrarna.

Nålen, knappen, spännet o. s. v. få blott anbringas, där det är något att hålla fast eller att knyta, och böra ej falla allt för starkt i ögonen.

På vår smak, som bestämmer oss att bära det eller det föremålet som prydnad, kunna vi ej förlita oss, ty vårt skönhetsinne förderivas grundligt genom vanan att så ofta se det osköna och opraktiska. Smaklösheter förvilla för längre eller kortare tid mängdens ögon. Att undandra sig deras makt lyckas blott personer, utrustade med gåfvan att med öppen blick betrakta naturen och med vana att reflektera öfver hvad de sett.

Våra små och gummislangarne.

Enligt af läkare anställda undersökningar visa sig alla, äfven den kortaste tid använda munstycken och slangar af kautschuk för våra små vara behäftade med millioner af de farligaste och mest sjukdomsbringande bakterier. Man arbetar därför i Frankrike med alla krafter på att helt och hållet rödja ur bruk dessa farliga redskap, emedan man till stor del tillskrifver dem skulden till den stora dödligheten hos barn under ett års ålder. I deras ställe söker man införa difflaskor utslutande förfärdigade af glas utan alla slags gummimunstycken. Naturligtvis opponera sig barnsköterskorna i allmänhet däremot, emedan afskaffandet af den bekväma difflaskan skulle utedföra en god del ökad besvär för deras maktighet. Men mödrar med omsorg för sina barns lif (och andra förtjäna ej att vara mödrar) skola ej sky någon ökad möda och så snart som möjligt taga bort den äckliga gummislangen ur sin älsklings mun. Glasfabrikerna borde först af allt söka bringa i handeln bekväma difflaskor med munstycke, som kan aftagas. Efterfrågan efter dylika flaskor skulle säkert göra att dylika snart uppfunnes. Under afvaktan därpå hjälper man sig med de lätt rengjorda, gammalmodiga, vida gummimunstyckena, som genomstickas upptill och dragas öfver flaskhalsen. Man håller sig med flere af dessa billiga föremål och lägger de ej i bruk varande efter grundlig rengöring i varmt såp- och sodavatten samt därpå i klart,

friskt vatten. Men gummiproppen och den vanliga benringen böra totalt bannlysas. Hur fult tillplattas ej den lilles mun mot ringen och det stackars barnet klunkar, suger och drar endast för att införa i sin späda kropp de sjukdomsfrön, hvilka alltid uppstå på den alltid af saliv fuktade öfre ytan af ringen, och som här föröka sig i oändlighet. Betrakta blott en gång noga den del af gummiproppen, med hvilken ringen står i sammanhang. Skrapa en gång med knifven, ty på annat sätt går ej den gröna aflagringen på densamma bort. Näväl, detta är millioner sjukdomsbringande svampar!

Säkerligen skall ingen moder, sedan hon fått detta klart för sig, dröja att undandra sin älskling denna fara. Är den lille ej de första dagarne lika snäll och välmående som vanligt, skall han likväl redan efter den tiden ha glömt sin napp, och hon har den glädjen att se den lilla munnen naturlig, på samma gång hon gjort hvad hon kunnat för att värna sitt barns lif och välbefinnande.

»Lyckliga barn» och »rika barn».

Jag har två bekanta af ungefär samma ålder, hvilka fått sin utbildning i samma skola, välsignats med samma antal barn, tillhöra samma bildade samhällsklass — endast att de lefva under vidt skilda yttre vilkor. Den enas man är millionär; den andras, en anspråkslös tjänsteman, dog och efterlemnade den unga frun med fyra späda barn i små omständigheter. Jag har tillsammans med dem båda genomlevat den lyckliga barndoms-tiden och håller dem bägge hjärtligt kära, och ändå frågar jag mig heständigt, huru det kan komma sig, att jag aldrig tröttnar att uppdraga jämförelser dem emellan, vid hvilka alltid den senare afgår segrande, emedan hennes nobla enkelhet den angenäma tonen i hennes hem och hennes praktiska sinne tilltala mig som ett leende sommarlandskap, huru mycket än den förstnämndas lysande och rika hus kan förefalla mer lockande och präktigt.

Ringer jag på hos den ena, så öppnas dörren — innan ännu den enda tjänstflickan hinner till — af någon bland de brunlockiga småttingarne, och redan i det strålände ansiktet och den glada nigningen ligger det hjärtliga »välkommen», som strax upprepas af den lilla barnamunnen med ord och kyss. Den korta, ytterst rena dräkten, de oförstörbara förklädena af amerikansk vaxduk, allt detta är helt enkelt — men bekvämt. Barnen röra sig med otvunget behag och glädje i sin lek. Modern sitter lutad öfver sin sömnad, ty det är hennes stolthet att själf förfärdiga allting åt sina små, eller — om en »hvilostund» är för handen — läser hon det bästa, som modern litteratur bjuder, utan att därför ens förgäta att studera både latin och grekiska för att kunna vara den uppväxande »äldste» till hjälp vid skolarbetet. De stora fönstren i den rymliga barnkammaren och arbetsrummet fördunklas ej af några tunga gardiner; endast en bländande hvit kappa därofvän förlänar rummet ett inbjudande utseende. Pulpeten vid fönstret, på hvilken den unge »latinaren» sitter, stolarne, ja, själfva soffan i form af en trädgårdsoffa saknar hvarje stoppad beklädnad. Och allt detta, som första gången jag såg det föreföll mig underligt och allt för öfverdrifvet enkelt, fyller

mig nu med rörelse, ty — i sorgtung vaka vid barnens sjukbädd har en gång den unga modern fått lära det ur läkarens mun: »bort ur barnkammaren med de stoppade möblerna, dessa dammgömmor och älsklingstillhåll för förderliga baciller!» Och då barnens helsa är hennes lycka, har hon med gladt hjärta försakat bekvämligheten.

Nu ropar modern till sitt fyrväplingsblad: »duka bordet, tant stannar och dricker te», och sedan händerna tvättats och förevisats till besiktning, går det löst med brådska och bestyr i jublande ifver och gladt sinn. De små få som aftonmål, år ut och år in, bara mjölk och hytebröd, och det måtte vara den bästa kost för barn, ty de ha klara ögon, röda kinder och fasta muskler. — Snart är bordet dukadt som i en tomtelek: hvit är den grofva duken, hvita de stora porslinskopparne, hvit kannan med den ångande mjölken och hvit den lilla serveten i brödkorgen; framför modern puttrar teköket, af våra serveter ha de små skålmungarne format skepp och som segel stuckit dit fällda blad, dem de samlat i blomsterfönstret; midt på bordet tronar en gräsbukett, och rundt om den läckra skinkan är lagd en krans af persilja; allt är nätt, prydligt, aptitretande, allt glänser, från de glada barnaögonen till teskedarne; alla munnar låta sig väl smaka, och jag ser tiden fly som i en dröm. Modern sätter mig in i sina uppfostrarplaner, till hvilka jag gillande lyssnar, och hennes barns hörsamhet och ordningssinne beröra mig angenämt; ett ord, ja, en blick från modern är nog, som på ett kommando lösa de sina serveter, ordna dem i skänklådan, rödja på nytt utaf bordet, skynda så tillbaka till arbete eller lek. På hvarje ansikte står det tydligt skrivet: »Jag är ett lyckligt barn!»

Med gladt hjärta lämnar jag för hvarje gång detta enkla, harmoniska hem, och det väckes liksom en förtröstansfull aning i min själ: »dessa barn, så enkelt uppfostrade, dock så i hjärtats glädje, så förnöjda och redan modern till så mycken hjälp, så flitiga i sitt skolarbete och endast vid leken kanske någon gång obändiga och yra — de bryta sig helt visst väg öfver lifvets steniga och hårda vädjan.»

Hos »den andra» öppnas för mig dörren af en betjänt i grönt och silfvertrånsadt livré, och på min fråga efter min väninna heter det med en djup bugning: »Hennes nåd är hemma.»

I tamburen tar kammarjungfrun emot min hatt och kappa, och i den halvmörka salongen, där naturligtvis allting är »stilrent», beundrar jag konstgjorda blommors färgrika prakt, de dyrbara gobelinerna och konstföremålen, till dess äntligen min kära väninna ilar emot mig i rasslande sidentoalet af modernaste snitt. Efter omfamningen ser jag henne pröfvande i ögonen. Hur trött den lilla stackarn ser ut; djupa skuggor förtonas öfver kinden, och den vackra frun är betänkligt blek. Hon försöker ej heller förneka det, att hon är trött af sällskapslifvets börda, af dinererna, soiréerna, konserterna... Och dock kan hon icke afstå från detta lif — till intet pris! Hon berättar mig om de vackra toaletterna och de obehagliga skvallerhistorierna från *la haute volée*, om de nya förlofningarne och de gamla liaisonerna, om sport- och badplaner, till dess jag afbryter henne med frågan: »men hur må dina barn?» Då drar det som ett gladt skimmer genom de trötta ögonen, och hon säger lifligt: »ack, de bli så glada, när de få höra, att du är här, och de ge dig nog

ingen ro, förr än du åter berättar dem en af dina sagor. Stanna och drick te hos mig, och jag skall låta de små få deltaga.»

»Mademoiselle» har blifvit underrättad; hon har klädt barnen till presentation: där böljar det af spetsar, broderier och band, så prydligt och vackert som i ett litet dockskåp, och den ena efter den andra gör mig gratiöst sin instuderade »reverence». Men jag ser med vemod de ungas bleka kinder, medan modern med rörelse säger: »ser du inte, hur glada de bli, hur deras ögon lysa af förväntan?»

Den livréklädde anmäler, att bordet är serveradt, och vi förpassa oss till renaissance-matsalen. Vapenporlinet glänser, tryffelpastejen doftar, läckra kakor ligga i silfverkorgar, och sydländska drufvor och persikor smycka kristallskålarne. Den lilla Erna kryper upp i moderns knä och begär mjölk, Valter vill ha choklad och Frida te, under det Kurt envisas efter portvinet. »Mademoiselle» är förvirrad och förväxlar vid serveringen, en liten tvist uppstår, och chokladen rinner ut öfver den broderade teduken. Min trötta, nervösa väninna bannar — jag söker afvinna det hela den lustigare sidan, »mademoiselle» ursäktar sig förläget, och barnen gråta! — Den rätta aptiten vill icke infinna sig, och jag drar en suck af lättnad, när värdinnan ber mig stiga in i hennes boudoir. Hon visar på en uppslagen bok på skrifbordet och säger: »jag läser nu för andra gången Ridder Haggards 'Hon'; hvad tycker du om den boken?» Jag kan endast svara, att jag icke läst mer än en anmälan om detta arbete. Då visar hon mig en »talande docka», en af de allra första bland dessa Edisons lekverk, som hunnit hit upp, ett litet konstverk, som kostat en stor summa penningar, och med hvilket Frida skall öfverraskas på sin födelsedag. Hon gläder sig redan i tanken öfver den förvånade förtjusning, denna leksak skall väcka bland hennes barn — och då jag en half timme senare lemna henne, emedan hon ytterligare måste göra toalett till en musikalisk soaré, och hennes fjädrande vagn med de dufgrå bolsterdynorna för mig hem, kommer den tanken för mig: »dessa millionärens barn, som växa upp i lyx, af ödet förlänats med de mest slösande häfvor, alla kalla dem »lyckliga barn», och dock — stunda för dem ej tider af den bittraste missräkning? Då de, hänvisade till sig själfva, trådt ut i lifvets kamp, blir faderns million fyrdelad dem emellan! Hur mången önskan blir ej endast därigenom uppfylld, hur mången kär vana måste uppgifvas med suckan och tungt hjärta!»

Icke är lyckan alltid bofast, där rikedom är störst! Lycklig är blott den människa, som känner glad förnöjsamhet, med hvad ödet beskärt, och som redan i barndomen lärde att försaka utan klagan.

Kroppsligen och andligen friska och glada barn, de äro *lyckliga barn*, må sedan deras vagga ha stått i det glänsande palatset eller den ringa kojans.

M. Schmidt.

Kvinnan är svag, säger man, hon kan icke bära sorger och bekymmer; man måste i kärlek umgås med de svaga och skräppliga. Osant! Osant! Kvinnan är lika stark som mannen, kanske starkare.

S. Kierkegaard.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Ädel verksamhet kan i sanning den nämnas, som utöfvats af fröken Louise Sparre på Nissafors. Fröken S. har i 24 år undervisat barnen vid bruket i en privat skola, som hon själf inrättat. Årsexamen i denna skola hölls den 1 dennes i närvaro af församlingens pastor, kyrkoherden G. Frigell, hvilken därvid uttalade så väl sin glädje öfver barnens kunskaper som äfven en varm tacksamhet för det nedlagda arbetet.

Teater och musik.

Kungl. Operan. *Andra symfonikonserter* gafs i lördags inför väl besatt salong och under det lifligaste bifall. Särskildt gällde detta bifall de utomordentligt vackra och anslående andra och tredje satserna, scherzot och adagiot, af Schumanns härliga, här alltför sällan hörda c-dur-symfoni, hvilken placerats främst på programmet. Om möjligt ännu lifligare bifall röntes Normans sköna andante ur hans violinkvartett (a moll) för stråkorkester. Detta stycke måste också omtagas. Den vackra uvertyren till Cherubinis »Vattendragaren» och det genialiska förspelet till Wagners »Mästersångarne» röntes likaledes varmt och välförtjänt bifall. — Om man bortser från messingsinstrumentens stundom väl starka framträdande, måste erkännas, att hofkapellet hvad utförandet beträffar för samtliga å programmet upptagna nummer förtjänar de ampleste loford. Och hr *Neruda* har genom denna andra symfonikonserter visat sig fullt vuxen det dirigentskap han åtagit sig. —

K. operan har under den senast gångna veckan omväxlande med framgång gifvit de tre operorna »Tannhäuser» med hr *Leonard Labatt* som gäst samt »Faust» och »Mignon», i hvilka hr *Oswaldo Bottero* med oförminskad framgång fortfarit att gastera.

K. Dramatiska teatern har återupptagit Sardous och Nanjacs 3 akts-komedi »Vi skiljas!». Rollerna innehafvas af hrr Fredriksson, Personne, Hedin, Bäckström, Envall, Strömberg och Hedlund samt fruarna Hartman och Rundberg, fröknarna Åhlander, Lundequist och Söderman.

Svenska teatern har upptagit det fört i Göteborg gifna 1-akts-stycket »Stockholm—Göteborg» af Daniel Fallström. Till efterpjas gifves det roliga stycket »Salig Toupinel».

Filharmoniska symfoniorkestern gaf i tisdags sin första konsert i Musikiska akademien inför en fulltalig och tacksam publik. Det är med nöje vi anteckna, att konserten i sin helhet kan betraktas som en fullständig seger för den nybildade orkestern. Vi hafva hittills saknat en särskild konsertorkester i hufvudstaden. Behovet häraf synes nu vara fylldt, och förtjänsten häraf torde i första hand böra tillskrifvas Filharmoniska sällskapets nitiska och skicklige dirigent hr *Andreas Hallén*, som äfven leder den nya orkestern. Orkestern består dels af fast engagerade musici, dels af amatörer. Att densamma kommer att fylla ett verkligt behof framgick tydligt af tisdagens konsert. Hvarje styckes utförande kännetecknades af förtäfligt samspel och god nyansering. Vi hinna tyvärr ej inlåta oss på ett närmare omnämnande af det väl valda programmet. Vilja blott utom det ofvan sagda särskildt framhålla hr *Richard Anderssons* särdeles förtjänstfulla och delikata föredragande af pianostämman i Mozarts klaverkonsert samt fröken *Ellen Nordgrens* förtäfliga utförande af Händels och Massenets arior. Det är verklig skada, att vi skola förlora äfven denna framstående sängerska, hvilken med all säkerhet skulle blifvit en prydnad för vår k. operascen.

Som sagdt, intrycket af denna det nya sällskapets första konsert var odeladt angenämt. Vi hoppas, att fortsättningen måste hålla, hvad början lofvat. — Konungen med uppvaktning bevidstade konserten.

Musikföreningens första konsert för vintern eger rum i Musikiska akademien stora sal nästkommande tisdag, då bland annat kommer att uppföras Gades Frühlingsfantasi och samtliga körer jämte utvalda solo- och ensemblenummer ur Mozarts Idomeneo. Bland biträdande solister märkas fröknarna Ek, Petrini och Piehl samt hr Salomon Smith. Konserten, därvid äfven k. hofkapellet medverkar, kommer att ledas af Musikföreningens nuvarande dirigent, hofkapellmästaren Dente.

Privata musiksoaréer af synnerligen intressant be-

skaffenhet komma att under innevarande säsong anordnas af den celebre violoncellvirtuosen Franz Neruda. Den första soarén egde rum i torsdags i Musikaliska akademien. Programmet till den första upptog Trio af Beethoven, stycken för piano och violoncell af Rubinstein samt kvartett af Dvorák. Medverkande äro bl. a. fru Svedbom och hr Aulin. För dagen hinna vi ej nämna något vidare, men torde återkomma.

På grund af ett missöde i sista stunden nödgas vi för dagens nummer utsluta den löpande följetongen och lemna i ersättning fru Lindhés fina skiss.

Ett minne.

Skiss

af Vilma Lindhé.

Under sign. »Tempora passata» belönad med hederssamt omnämnande vid Iduns stora pristäffing.

Balkongdörrarne utåt gatan stodo halföppna, lika mycket för att insläppa den ljumma natluften som för att fördela den blomsterrikedom, hvaraf rummet uppfylldes.

Skenet från gaslyktorna utanför kastade strimor af ljus öfver väggar, tak och enskilda föremål, lemnande andra åter i dunklet, för öfrigt var det mörkt i hela våningen — tyst också, om man undantager ljudet af lätta, snabba steg, som gled öfver salongsmattan.

Ratsch! Där glimmade en liten låga, och inom kort brunno de tolf rosenröda ljusen i kristallkronan, klart belysande »Moster Lottens» skarpa profil och skelettartade gestalt, där hon stod kvar med ljuständaren i handen, medan blickarne mönstrande irrade kring rummet.

Nej! Det kunde sannerligen ej blifva bättre! Så mycket blommor, så många näpna småting öfverallt, och hur nytt, — man kunde gärna säga *ungt* — allt såg ut härinne!

En suck gled ofrivilligt öfver hennes läppar, medan hon gick att tända lampor och kandelabrar. Ljust skulle här vara och så festligt som möjligt, det hade hon lofvat.

Så! Nu var hela våningen upplyst. Salongen, matsalen, fruns kabinet och herrns rum. Endast i sängkammaren rådde en mystisk halfdager — ett darrande rosenrött skimmer från flusslampan i taket.

Hon kände till hvarenda vrå, hvarenda småsak i detta hem, som hon hjälpt till att ordna, och nu hade hon lemnat bröllopsgården före alla andra för att tända ljusen och ännu en gång — den sista — se efter, att allt var som sig borde. Hur blankt, putsadt, vackert och obegagnadt var ej allt, från silfret på buffetten till grytkrokarne uti i köket! Så skulle också en gång för länge sedan — — Nej! Hon ville ej tänka därpå.

Nu kunde de komma när som helst! Om hon satte sig här vid fönstret, kunde hon se vagnen vika om gathörnet.

Så underligt att lilla Thyra, systerdottern, som hon otaliga gånger burit på sina armar, skulle träda in som herskarinna i detta hem! Hur underligt att detta barn — osjälfständigt, tanklöst och ystert — vunnit en mans hjärta så helt och hållet.

Och dock? Inte så underligt, kanske! Hur frisk och täck var hon ej — allas älskling — och hvad som felades, skulle kärleken lära henne.

Var det inte en vagn? Jo visst! Nej,

den för förbi. Moster Lotten satte sig åter med en orolig blick på de många ljusen, som brunno för henne ensam.

Om de ville komma ändå! Men det var väl inte så lätt att skiljas hemifrån, heller. Visst skulle den unga frun bo kvar i föräldrarnes närhet, men det var ett afsked i alla fall. Hon var ej längre *deras*, och hvad hon hädanafter gaf — äfven dem — var endast smulor från *hans*, den rike mannens bord.

Det hade varit en underlig tid för mostern, denna sista, då hon varit upptagen af systerdotterns utstyrel och ordnandet af det nya hemmet. Thyras mor var sjuklig och fullt upptagen af sitt stora hushåll och sina många yngre barn, och »Moster Lotten» som hon kallades af nästan alla, som kommo i beröring med henne, och som hade namn om sig att vara mer än vanligt »praktisk», var själfskrifven att springa i bodar, råda, klippa till, sy, bestämna och ordna.

Nu först — när det var öfver — kände hon, hur trött och utsliten hon blifvit. Men det hade varit något att lefva för i alla fall, något som upptagit tid och tankar. Om det bara inte rifvit upp det gamla såret också!

Hon reste sig häftigt och stod plötsligt framför en af de stora väggspeglarna, ur hvilken hennes bild trädde fram hel och hållen.

Ja! Så såg hon ut nu mera! Gråhårig, mager och kantig, mörk i hyn, med infallna kinder. Den omsyddade grå sidenklädningen tog sig ingenting ut på den gängliga figuren, som mistat både fyllighet och elasticitet, blomorna på hår och barm tjänade endast till att framhålla, hur förbleknad och visnen hon själf blifvit, och här i detta unga hem, genommandt liksom af bäfvande aningsfull lycka, kände hon sig mera gammal och ensam än någonsin förut.

Att *kunna* bli så lycklig som Thyra! Att få upplefva något sådant som att träda öfver tröskeln till ett eget hem vid den älskades sida?! Hur underbart! Och att försaka det, just när man stått vid målet! Kunde någon genomlefva en sådan sorg? Åh jo! Hon hade ju själf gjort det.

Också hon hade varit vacker — mycket vacker, sades det — och trolofvad.

Det var nu så länge sedan, att ingen mer än hon själf mindes det.

En afton då Thyra och hennes fästman, för hvilka hon oftast tjänade som förkläde, aldrig tycktes kunna skiljas, hade det kommit öfver henne en känsla af bitterhet och afund, hviiken liksom tvingat henne att säga dem, att hon varit älskad hon också och älskat lika högt som någonsin de.

Men hade de trott henne? Ej nog med att hon uppfångat deras ironiskt medlidsamma leenden, de hade äfven förklarat, att som *de* hade ingen älskat — eller skulle komma att älska.

Moster Lotten smålog mot sin bild i spegeln — ett sorgset drömmande leende. Ja, som hon nu såg ut, kunde väl ingen tro det, men hon hade haft sin vår, hon också, och varit älskad oegennyttigt, varmt och trofast.

Var ej detta nog att minnas och lefva af? Jo, så hade det varit och var väl ännu — men hon skulle aldrig komma hit i afton — aldrig hjälpt till med att ordna de ungas bo — det hade väckt så många smärtsamma hägkomster.

Så hade, för trettiofem år sedan, ett hem stått färdigt att mottaga henne själf. Ej så praktigt kanske, men lika ljust och kärt.

Ett helt år förut hade hon sytt på sin utstyrel och gladt sig — o så hon gladt sig — åt hvarje färdigt plagg!

Nu låg det mesta i Thyras linneskåp — själf hade hon aldrig fått bruk för det.

En vecka före bröllopet — en kort vecka endast — förkylde hennes fästman sig, och samma afton som hon skulle blifvit hans, helt och hållet, satt hon vid hans dödsbädd. Så nära lyckan hade hon varit — så nära — då allt rycktes ifrån henne med ett enda slag!

Något eget hem fick hon aldrig, endast ett litet krypin i systemen, där hon kunde gömma sig undan barnstojet, när det blef allt för tröttande. En hjälp hade hon varit för systern, liksom för många andra — det var väl därför hon ansågs »praktisk» — och så hade åren gått under stilla resignation och mycket arbete. Arbete för andra, aldrig för sig själf. Det var andras barn hon vaggat, andras sorger hon burit, andras glädje hon delat. — Själf egde hon ingenting annat än ett minne, som det var löjligt att tala om nu på gamla dagar. Hemlös hade hon gått mellan många hem, och allt det arbete man ej själf ville eller kunde utföra, det hade hon åtagit sig. Många förtroenden hade hon fått — små, lumpna, ömkliga — och så hade något däraf också klibbat fast vid henne själf. Därför gjorde hon sig aldrig reda för, hvar intresset upphörde och nyfikenheten tog vid.

Thyras förlofning var en glädje, äfven för henne. En sådan praktig, duglig, bra man hon fått, den lilla yrhättan. En man i sin fulla kraft, mäktig att älska, handla, lefva, — inte en älskare bara, som kallnar med smekmånaden.

Mer än en undrade öfver, att de nygifta ej gjorde en bröllopsresa, som bruket fördrar, men hans tjänstgöring tillät det ej, och han ville det ej heller. Just att få föra sin brud direkt in i det kära, så länge drömda hemmet syntes honom som höjdpunkten af jordisk lycka.

Vagnen! Vagnen! Den stannade ju redan, utan att moster Lotten märkt det, fördjupad som hon varit i minnen och tankar. Hon hörde slamret af sabeln mot stentrappan och såg uniformen blänka till, så sprang hon ut för att möta i den upplysta, med växter dekorerade trappuppgången; ty hon skulle ej för allt i värden velat afstå från nöjet att bevittna de nygiftas inträde i det egna hemmet, höra hvad Thyra tyckte, hvad de sade hvarandra, se deras glädje och dela deras lycka. Ja! Där kommo de! Han med armen om hennes lif, till hälften stödjande, till hälften bärande henne in i det hem, hans kärlek beredt henne. En hvit, böljande sky af siden och tyll, en myrtenkrona, rosiga kinder och läppar, fuktiga, glädjeskimrande ögon. — Moster Lotten såg ej mer. Som en skugga gled hon in för att stänga balkongdörrarne och genom matsalen ut i köket, där tjänarinnan satt, väntande på att taga emot sin unga matmor.

Nej ingen! Ingen skulle möta dem! Ensam skulle de vara. Ensam med hvarandra detta ögonblick, då lifvets fullhet omspinner tvänne människohjärtan med sina fagrade gåfvor och löften. — Hvad mer att det blir ett minne endast, det skall dock kasta ljusreflexer öfver kommande mörka dagar.

Förslag till matordning för veckan 16—23 nov.

Söndag: Hvitkål med frikadeller; roastbeaf med portugisisk lök; risgrönskaka med marmelad.

Måndag: Kötsoppa med klimp; gösfilé med fina ärtor; rövinngelé.

Tisdag: Kalfrikadeller med grönsaker; risgrönsvälling.

Onsdag: Soppa på blomkål; gratin på höns; äppelkaka.

Torsdag: Ärtor och fläsk; plättar med sylt.

Fredag: Ärtpuré; arma riddare.

Lördag: Buljong med vermiceller; hummer; lamkotlett med ärtpuré; anasglace.

Recept.

Rödvinsgelé. Gelatin (engelsk gelatin 9 ort i paketet) blötes $\frac{1}{2}$ timme i 10 tum kallt vatten, hvarefter 15 tum kokande vatten tillsättes under omröring och gelatinet får smälta. Nu tillsätts 15 tum rödt vin, madeira, citronsaft och socker, som rivits mot det gula skalet af en citron, jämte 2 ägg-hvitor och skalen af 2 ägg; nu vispas. Allt sammans upphettas smånigom under omröring med stålvisp, men så fort det kommit i full kokning, lyftes kastrullen till sidan af elden att sakta koka 10 minuter, massan upphälles i en servet, urviden i hett vatten och därefter utspänd. Det först genomgångna geléet hålles genast tillbaka i silduken, och så fortfares förnyade gånger, tills geléet synes riktigt klart, hvarefter det upphälles i form och ställes på is att kallna.

I stället för rödt vin kan man också taga rhenskt vin. Vill man hafva vinsmak starkare, kokas icke vinet med det öfriga, utan sättes kallt till det klara geléet, då detta gått genom silduken och hunnit svalna. Vill man hafva svagare vinsmak och ljusare färg, tages hvitt vin i stället för madeira.

Gratin på kokt höns. Allt kött tages af ett kokt höns; sedan skinn och senor fränkskilts, hackas det fint, upplägges jämte kokt rökt skinka, skuren i små tärningar. Af kokt potatis, smör, äggulor och grädd göres en tjock puré, hvori rifven ost med skarp, men frisk smak (helst parmesanost) inblandas; härpå tages dubbelt så mycket som köttet, hvarmed det blandas; kryddas med salt och litet muskott. Blandningen lägges på ett djupt, smörbestruket fat, som tål igrvärme, jämnas, beströas med ost, öfvergjutes med smält smör, insättes i varm ugn 25 minuter.

Fricandeau på kalv. Ett stycke innanlår af kalv bultas liudrigt med en fuktig klubba, späckas fint och tät, nedläggas i kastrull, förut belagd med späckskifvor, morötter, hackad lök och kryddor samt litet smör. Buljong påhälls och får koka in, därvid noga tillses, att köttet icke vidbrännes. När spadet är tjockt och gulaktigt, tillspädes mera buljong och får sakta koka $1\frac{1}{2}$ timme med locket på. Sedan aftages locket, och kastrullen täckes med järnplåt med glöd på för att gifva färg åt köttet, som öses ofta med sin sås och upplägges, då det blifvit liksom glaseradt. Såsen skummas, silas och serveras därtill. Serveras med spenat, brysselkål eller dyl. O. H. D.

Matlagning.

Ett par nya stekkär, särdeles förträffliga och ändamålsenliga, hafva vi i dagarna haft tillfälle afprova och bedja att på dem få fästa våra ärade husmodrars synnerliga uppmärksamhet. Det ena, affängt till formen, är afsedt för stekning af fisk; det andra, som är rundt och temligen högt, ungefär i kastrullform, men med lock, som går ända till botten af kärlet, är afsedt för tillagning af en ypperlig pannbiff. De båda kärnen finnas att få i *bröderna Ahgrens välförsedda husgerådsmagasin*, Hamngatan 3 B härstädes. Med hvarje

kärl erhållas följande tvänne recept för de båda rättarnas tillagning:

Fisken klyfves och benen borttagas, hvarefter de rensade styckena hopläggas och rullas i ägg och rifvet bröd samt nedläggas i pannan och brynas i smör. Då de blifvit vackert bruna, påhälls en tekopp grädd och locket påhälls, hvarefter de få koka en half eller örekvarts timme i ugn vid sakta eld. Serveras i pannan, kring hvilken bindes en servet.

Godt bifvött skäres i skifvor, bultas (hackas ej) och nedläggas i hvarf med smör, lök, hvitpeppar och salt, hvarefter det får koka under 10 minuter öfver häftig eld. Under kokningen omröres det med gaffel en eller par gånger på det att bitarna i botten ej må fästa vid kärlet. Serveras i bifvott, kring hvilken lindas en servet.

Hushållet.

Kräftsmör. Innanmätet och skalen af kräftor hackas fint samt lägges med ett bra stycke smör i en kastrull och fräses under ständig omröring, men få ej brännas. Därefter spädes med kokhet vatten och silas, så att det grofva kommer bort, hvarefter spadet ställes att kallna. Då smöret flutit upp och stelnat, tages det bort, smältes om två gånger, lägges i en porslinsburk, som ombindes och aktas för dagern. Olga.

Att sätta vacker men oskadlig färg på smör. 74 dl. björkaska och 1 skedblad kalk kokas 2 timmar med 105 dl. vatten. Kallt, silas det, och det klara af luten sättes åter på elden med 54 gr. orleana och 27 gr. gurkmeja och kokas 1 timme. 1 tesked till 2125 gr. (5 skålp. smör). Olga.

Helsovård.

Stockholms massageinstitut är namnet på en nyss öppnad anstalt för massage, sjukgymnastik och elektricitet. Föreståndare är prof. A. G. Berglind och d:r E. A. Enblad. Den förre af dessa har under många år haft ett institut för sjukgymnastik och massage i Petersburg, hvilket varit mycket besökt af personer ur alla samhällsklasser, och d:r Enblad har studerat massagen för prof. Mosengel i Bonn. Vid institutets fruntimmersafdelning biträda prof. Berglinds fru och döttrar.

Trädgården.

För att länge bevara blombuketter används man chilisalpet. I det friska vatten, man dagligen ger klommorna, blandar man en nypa chilisalpet, och blommorna kunna hålla sig vackra 8—10 dagar. För samma ändamål kan man äfven använda öfvermangansyradt kali.

Användning af kaffesump. Murgröna växer och frodas förträffligt, om man göder den med kaffesump.

Bostaden.

Dubbelfönster. Då dessa insätts, ställer man ett högt smalt glas med helt litet svafvelsyra mellan dem. Syran drager all fuktighet till sig i glaset. M. A.

Till gardinlagning användes trådtyll, som påläggas under strykningen. M. A.

Gångmattor ligga säkrast på, då fyra små messingsringar syst fast i mattans hörn. Dessa dragas öfver fyra messingsknappar, som fästs i golvet invid dörrarne. A. M.

Fönster och glasörrar, som tillåta grannar eller förbigående att kanske ofrivilligt kasta en nyfiken blick in i våra rum, kunna lätt göras ogenomskinliga på följande sätt. Man löser en handfull koksalt i $\frac{1}{2}$ liter sockerdricka och bestrycker med en pensel glasrutorna utvändigt med denna lös-

ning. Detta medel är särskildt att rekommendera, emedan det tunna öfverdraget åter när som helst genom tvättning med varmt vatten kan borttagas.

Skafferiet.

Vid den mörks årstiden böra ej ljus, lampa och tändstickor saknas i skafferiet, som, om det är tämligen stort, kan vara afdeladt i tvänne, så att det ena kan användas till förvaring af sylter, småbröd, specierier, vinkaraffer m. m. och hvartill frun själf har nyckeln. På en handkammare, oftast belägen på öfra botten, är ej rådligt hafva bart ljus; dit bör man aldrig gå utan med lykta. Men, som sagdt, i skafferiet är bekvämt hafva ljus till hands på därtill särskildt afsedd liten hylla, ej för nära taket, och så liten att där ingenting mer får plats. Man bör visserligen hafva, och hvarje ordningsälskande hushåll har väl så ock, alla saker hvar på sin plats, att de äfven kunna hemtas i mörkret, men mången gång kan, det oaktadt, den ordentligaste behöfva ljus, för att nu icke tala om den, som måste söka efter allting; och då hur mycket bekvämare att hafva ljus och tändstickor på sin bestämde plats än att behöfva bära med sig eller hemta ljus. Äfven kan finnas tillfällen, t. ex. vid bjudningar, då man har att hemta än ett än ett annat under kvällens lopp; ett ljus vore då mindre lämpligt, lampan tändes i stället, men efterse noga, liksom på alla lampor, att ej lågan blir för hög och åstadkommer os. Såsom ett å propos, en påminnelse om lyktorna! Haf dem alltid putsade, försedda med en ljusbit och på sin be-

(Forts. å följ. sida.)

Annonser

böra, för att kunna inkomma i veckans nummer, vara inlemnade senast tisdag. S. k. småannonser, som beräknas efter 10 stafvelser pr petitråd, böra vara åtföljda af likvid, platsannonser efter 25 öre, öfriga annonser efter 35 öre pr rad.

Förlofnings-, vigsel-, födsel- och dödsannonser,

som ju särskildt beröra familjekretsarne, böra främst införas i Idun, där de mera än i någon annan tidning observeras inom hemmet och familjen. Priset å förlofnings-, vigsel- och födelseannonser är 1 kr. 50 öre pr st.; för dödsannonser beräknas priset efter det antal rader annonsen upptager. [2447]

PLATSSÖKANDE.

En ung flicka af god familj, skicklig i handarbete samt musikalisk, önskar plats i familj eller hos äldre dam i Stockholm eller dess närhet. Närmare upplysningar lemnas benäget af friherrinnan B. Löwenhielm, Grefsgatan 8 B, Stockholm. [2870]

En stilla, 30-årig sömmerska, som för sin helse behöfver ombyte af verksamhet, önskar komma i ett hem, där tillfälle gifves delt. i inomhus föref. sysslor. Lön begäres ej, endast ett godt hemöt. Reflekt. torde sända svar före den 20 dennes under adress »Sömmerska», p. r., Göteborg. [2923]

En bildad, anspråkslös flicka af god familj önskar till nyåret plats såsom sällskap och hjälp hos ett äldre fruntimmer i stad eller på landet. Svar till »Plikttrogen 22 år», Iduns byrå, Stockholm. [2924]

Två unga prestdöttrar, systrar, önska plats, den ena som hjälp i hush., den andra att sköta mindre barn. Svar med lönevilkor till »Elin 19, Sigröd 17», Ö. Korsberga. [2927]

En ung flicka af god, aktad familj, som med hedrande betyg genomgått 7-klass. läroverk, önskar plats i bildad hem för att undervisa mindre barn i vanl. skoläm., språk och musik. Sök. är kunnig i stenografi och vill delt. i skrifgör. Ben. svar till »Z. 72» torde inl. å S. Gumaelii Annonsbyrå. (G. 6992) [2928]

En anspråkslös flicka från landet, arbetsam och ordentlig, med vana vid skötande af hushåll och skicklig i handarbeten, önskar sig plats genast i bättre familj att gå frun tillhanda. Svar till Fru E., adress Vretstorp. [2926]

En ung flicka af god familj, praktisk och anspråkslös, söker plats mot fritt vivre i ett aktadt hem. Hon är kunnig i alla inomhus föref. görom. De bästa rekomm. Svar t. »Arbetsam 18 år», Vesterås, p. r. [2925]

Plats önskas i bättre familj under december och januari af en 23-årig, bättre flicka för att undervisa barn i vanliga skolämnen eller att gå frun tillhanda, om så önskas. Undervisning i träsnideri jämte andra handarbeten kan äfven lemnas. Någon ersättning begäres icke. Vidare underrättelser lemnas af fru A. Lundenstein, Uplandsgatan 26, Stockholm. [2913]

Iduns prenumeranter!

En yngre flicka af god fam., med elementarbildning, husl. och något musikalisk, mottager nu genast eller till nyåret med tacksamhet betyg inom hemmet eller, emedan därtill erforderliga kunskaper finnas, på kontor. Till den 30 nov. väntas svar af »Platssökande», Björkvik. [2914]

En ung flicka söker plats i ett aktningsvärdt hem att gå frun tillhanda eller undervisa minderåriga. På lön fästes ringa afseende. Svar med fordringar och vilkor torde sändas till »A. F.», Örebro p. r. [2903]

Nu genast önskar en ung, huslig flicka pl. i en god o. aktad fam. 200 kr. pr år är hon villig betala. Svar till »Svar verksamhet», Nyköping p. r. [2901]

En ung flicka, som i tvänne år varit anställd som biträde i hushållet hos en fin familj och sedan genomgått en kurs i Smedmans handelsskola, önskar en dylik plats. Vackra betyg och goda rekommendationer kunna företes om svar sändes till »Villig», Kapteungatan 12, 1 tr., Stockholm. [2902]

En ung, bättre flicka, med hög och fallenhet för husliga göromål, kunnig i finare handarbete, önsk. pl. att gå frun tillhanda. Svar till »N.», Ljungskile. [2908]

En ung, anspråkslös flicka, som genomgått 7 kl. i Wallinska läroverket i Stockholm och har goda rek. att förete, önskar nästa månad plats i bildad hem för att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Svar till »H.», Deje station. [2910]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24.

Mottagningstid 9—10 och 2—3.
Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [2551]

Doktor Carl Flensburg
Lilla Vattugatan 14.

Hvardagar $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ 4. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [1848]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 39. [2540]

Hvardagar kl. 9—10, 2—3; söndagar 9—16.

D:r Robert Lönnberg,
49 Regeringsgatan 49,

behandlar invärtes sjukdomar, företrädesvis magens och tarmkanalens (medels massage i förening med medicinsk behandling), könsorganens sjukdomar o. svårare fall af bensår.
Träffas söckendagar kl. 8—10 f. m. o. 2—3 e. m. Helgdagar 8—10 f. m.
Allm. telef. 56 57. [2974]

D:r OTTO SANDBERG
Sturegatan 24.

Hvardagar 9—10, 2—3; helgdagar $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ 11.
Företrädesvis mag- o. tarmsjukdomar. [1764]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver

Jönköping
hos alla specerihandlare.

stämnda plats i händelse af behof — något oförutsedt inträffar så lätt, och man bör hafva för regel, att lampor aldrig få bäras med på vindar eller in uti kontor, eldsolyckor kunna därigenom så ofantligt lätt uppstå.

Frida N. N.

Drycker.

Vin att snart begagna. Man afväger 2975 gr. bruna körsbär, stöter dem med kärnor i en ren bytta, silar saften genom hårsil, blandar dem med 850 gr. farinsocker, låter det i en burk sjunka, håller så af det klara och blandar det uti en kanna muskat eller franskt vin, tappar alltsammans på krus och korkar löst.

A. H.

Handarbeten.

Ljusskärm af pressade blommor. Pressade blommor, hvilka som bekant verka särdeles effektivt, om de anbringas transparent till lampskärmar etc., kunna äfven på ett smakfullt sätt användas till ljusskärmar.

Ljusskärmen består af tre genom messingscharnjer sammanfogade träramar, hvarigenom den som en drag-skärm kan ställas framför lampan. Skärmens väggar utfyllas med smakfullt arrangerade ornament af pressade blommor och blad, hvar till i synnerhet fina ängs- och åkerblommor samt gräsarter egna sig. Emedan hufvudsakligen silhuetten af blommorna blir i ögonen fallande, måste man vid pressningen lägga särskildt an på att formen och böjningen på växterna blir så vackra som möjligt, att man ej viker ett blad eller en spets o. s. v. Till denna transparenta användning egna sig mera genomskinliga blommor, emedan tjocka, ogenomskinliga blad såsom murgröna o. s. v. endast skulle se ut som svarta fläckar. Många blommor, t. ex. förgätmigej, måste sönderdelas och hvarje stjerna pressas särskildt för sig, för att först vid applikationen åter sammansättas. Man bör undvika att arrangera trädgårdsblommor tillsammans med ängsblommor o. s. v., utan hällre hvarje slag för sig. Likaså äro blommor med kalkar eller tjocka frökapslar olämpliga, emedan de lätt göra hål på papperet. Vid applikationen bör man ej lägga det gula silkespapperet, som användes till skärmen, på bordet utan beräkna 2 cm. utom den erforderliga storleken och fästa papperet på en fönsterruta, så att man genast kan se verkan af blommornas sammansättning. Vid påsättningen af blommorna bstryker man dem endast på avfärdssidan med gummi, hvilket likväl måste ske mycket sorgfälligt. Likaså måste man akta sig för att ingen gummifläck kommer på papperet, emedan hvarje fläck blir synlig på det genomskinliga papperet. Då alla blommor äro applicerade, fuktas man ytterligare ett ark silkespapper och bstryker kanten med gummi samt lägger det öfver blommorna. Då allt torkat, skär man loss arbetet och pressar det ett par dagar mellan böcker, hvarigenom det blir riktigt slätt. Man infogar därpå papperet på avfärdssidan i ramarne, som man efter behag låter måla i olika färger.

Skedfodral. Ett stycke kulört atlas, 15 cm. bredt och 75 cm. långt, underfodras med ett lika stort stycke hvit shirting och stickas därpå fast på ett stycke hvit flanel, 17 cm. bredt och 75 cm. långt, hvars öfvernående sida infattas med yllebånd i samma färg. Därpå gör man 17 stickningar i raka linier på minst 4 cm:s mellanrum, så att 18 olika fack bildas, i hvilka teskedarne instickas. Midt på ena sidan af fodralet fästas 1 m. långa yllebånd till omlindande af detsamma. Teskedarne bevaras på detta sätt så väl, att inga repor kunna uppstå i dem. Som material kan man äfven använda endast flanel.

D:r E. STANGENBERG

2 C Kungsträdgårdsgatan 2 C
Hvardagar kl. 9—10, 2—half 4.
[2824] Specialist för
Öron-, Näs- och Halsjukdomar.

Tandläkaren F. A. WIDFOND,

51 Kornhamnstorg 51,
insätter de bästa tänder till moderata
priser.

OBS. Resande kunna erhålla dem
på en dag.

Mottagningstid kl. 10—2 och 5—6.
[2573]

Tandläkaren ROLAND MARTIN

har flyttat till
Drottninggatan 15. [2916]

Hypnotisk behandling

af
Nerv- och Själlidanden,
nervositet, hysteri, melankoli, nerv-
smärtor, moralisk svaghet, drycken-
skapsbegär m. m.

10 Wahrendorff-gatan, kl. 2—3 e. m.
Med. D:r Anton Nyström.
[2838]

Fru Anna Elfsberg

Götgatan 57, 2 tr.

Allm. telef. 37 39.

OBS. Antiseptisk behandl. Properhet.
[2855]

OSCAR LEJDSTRÖM

Sånglärare

har flyttat till [2900]

Mästersamuelsgatan 35.

Panorama international,

26 Hamngatan 26.

Öppet hvarje dag från kl. 10—10.
Från och med den 16 till och med
den 22 november 1890:

Baden—Heidelberg.

Entrén är: Äldre 30 öre. Barn 20 ö.
Sön- och helgdagar 25 ö. Barn 20 ö.

Abonnementskort, gällande för 8 be-
sök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Skolor och föreningar erhålla nedsätt-
ning i afgiften.

Hvarje söndag nytt program.

OBS. Hundar få ej medtagas.
[1857]

En ung flicka, som gärna
vill tillbringa nu inst.
vinter på landet, önskar
blifva inackorderad i en fin
o. bildad familj, där ungdom
finnes o. helst på någon större
egendom uti vacker o. liflig
trakt med sundt läge.

Svar emotes snarast möjligt i biljett märkt
»Januari 1891», Handelstidningens annonskon-
tor, Göteborg. (G. 25111) [2911]

Föräldrar och lärare!

Försumma ej att taga kännedom om
det meningsutbyte rörande *Religions-
undervisningen i skolorna*, som i
vockotidningen "Den nya Tiden"
N:ris 12, 13 och 14 fört mellan riks-
dagsmannen *Fridtjof Berg* och fru
Elna Tenow.

Prenumeration å tidningen till årets
slut sker genom insändande af 60 öre
(i 10-öres frimärken) till *Den nya Ti-
dens* expedition, Drottninggatan 700, då
hela okt.—dec. kvartalet erhålles.
(G. 25200) [2931]

Labiologi.

Undertecknad är hemkommen och
börjar åter åt personer, hvilka lida af
döfhet, sin undervisning i labiologi
(konsten att af läpparnes rörelse upp-
fatta det som säges). Träffas 2—3 e.m.
Norrlandsgatan 44, 1 tr., Stockholm.
[2907] **Ida Nachman.**

Alla sorters maskinstickning
emottages och utföras fort och billigt.
[2932] **Sibyllegatan 31, n. b.**

Damhårabeten,

vackra och väl gjorda, af renaste pre-
parerade Hår i alla färger, hvaraf sär-
skildt framhålls: **Damperuker** fr. 15
kr.; **Lösbenor** fr. 5 kr.; **Chignon** fr. 4
kr.; **Flåtor** fr. 3 kr.; **Hårknutar** fr.
2 kr.; **Lösluggar** fr. 2 kr. m. m. hos
Herr och Fru **E. Malmberg**,
Engelbrektsgatan 5, Hamngatan 18.
Etablerad 1871. Allm. Tel. 150 94.
[2887] **Bell > 10 56.**

Adolf Bonniers förlag: [2856]
WÄCHTER, kvinnans själfhjälps
vid underlifslidanden, öfvers. med
10 träsn. 75 öre **ERICSSON**, Blom-
sterodling i boningsrum. 4:de uppl.,
med 43 träsn. 2 50, inb. 3: 50. **Anlägg-
ning** och skötsel af sötvattens-
akvarier af **O. E.**, med 31 träsn. 75 öre.

Adolf Bonniers förlag:

Rådgifvare för husmödrar.
En samling råd och upplysningar
för hemmet och hushållet. Bearbet-
ning från tyskan af **O. H. D.** Med
68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50,
inb. 4: 50. [2148]

Näringsmedel o. deras näringsvärde.
Inköp af näringsmedel. Råa näringsme-
dels förvaring. Inläggning o. konserve-
ring. Näringsmedlens tillredning. Vatt-
net i hushållets tjänst. Kockkärl o. hus-
geråd. Arten o. beredningen af olika
slags blandningar. Spisens o. kakel-
stens skötsel. Ordningen i hushållet.
Tvätt. Fläckars borttagande. Sprit- och
fotogénlampor. Striden mot ohyra i hu-
set o. köket. Praktiska vinkar för varma
och kalla dagar. Helsevården i familjen.
Sjukrummet.

Pianinos, Flyglar & Orgel-

harmonium från de bästa
svenska och ut-
ländska fabriker.

Största lager! Billigaste priser!

Fullkomlig garanti! Liberala be-
taltingsvillkor!

OBS! Äldre instrument tagas i
utbyte.

J. LUDVIG OHLSON,

Stockholm.

16 Regeringsgatan 16.
[1423]

Klädningsstyger

största och modernaste lager
till verkligt billigaste
priser hos

ANSTRIN & Co.,

STOCKHOLM

Bazaren å Norrbro.

OBS. Profver kostnadsfritt.

Rekvisioner, öfverstigande

20 kr. värde fraktfritt.

Modeplanscher å följä re-
kvisionerna. [2495]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i n:r 25 för i år
[1434]

Belfrage's Pensionat & Hôtel,

Stockholm,

44 Vasagatan, 2 minuter från Central-
stationen, är nu öppnadt efter utländskt
mönster och anbefalles alla resande,
som värdera en fin, tyst bostad och
godt bord. Egna ekipager och telefoner.
Obs! Fullt oberoende som på öf-
riga 1:sta klassens hotell.

Rum ifrån kr. 1: 50 till kr. 3.

Belfrage's Pensionat & Hôtel,

Stockholm.

(G. 25214)

[2933]

Största lager af
Tak-, Bords- och Vagg-
Lampor
samt
Ampliar.

Ställningar

till

moderna lampskärmar

i alla dimensioner.

N. O. HOLMLUND & K:ni

Lamphandel

Stockholm, Drottninggatan 41.

[2756]

»Secure the shadow ere
the substance fade,
Let nature copy that
which nature made.»

När ni så önskar fotografera er, gå till
Wolfenstein!

Han eger den största och bäst inredda
atelier i Stockholm,

Han har öfver 20 års praktik i de stör-
sta städer i Förenta staterna,

Han har de bästa amerikanska apparater
till grupper, förstoringar, interiörer etc.,

Han sysselsätter de skickligaste biträden
— artister — inga elever,

Han känner såsom artist själf fysionomien
och erhåller därigenom bästa resultaten,

Han förstår att genom ett nytt arbets-
system utföra allting billigare än nå-
gon annan i Sverige,

Han har nedsatt priset å kabinetskort
från 30 till 15 kr. pr dussin, allting
annat i proportion,

Han önskar sina arbeten jämförda med
de utförda från andra atelierer, och

Han är svensk, men talar engelska, tyska
och spanska.

»And don't you forget it!»
13 Fredsgatan, f. d. Jagers atelier.
[2783]

Äkta
Menado
Java-Kaffe

såväl rätt som ångrostadt hos

Holmer & Nilson,

Malmö.

Prof å 1/2 kilo mot efterkräf.

(G. T. A. 5109x3) [2868]

Schabloner

för märkning och brodering hos

Axel G. Asplund

62 Drottninggatan 62. [2880]

Aug. Magnusson

STOCKHOLM, 46 & 48 Vesterlånggatan.

Försäljningslokaler å nedra botten, 1, 2 o. 3 tr. upp.

**Svarta och kulörta
SIDENTYGER.**

OBS! Begär profver och pris.

[2855]

Allmänt erkändt bästa, hittills öfverträffade, välformade

Snörlifvet La Gracieuse

hvilket ej behöfver hårdt tillsnöras för att blifva välsittande. Finnes endast att erhålla i Sverige genom

HENRIK LABATT, Stockholm, 27 Drottninggatan 27, 1 tr. upp.

OBS.! Expedieras mot efterkräf, om storleken kring lifvet uppgifves i decimaltum eller centimeter. Storlekar finnas från 48 till 85 centimeter. [2904]

Allmännyttigt.

Att förvara ägg. Sätten äro måhända många, men en stor del har för vana att nedlägga dem i kalk. Jag för min del tycker, att äggen taga smak därpå, och skulle vilja råda till att blott ställa dem i en äggbylla — på så sätt har jag under flere år haft ägg i min källare, och på tio tjog har det kanske hänt att jag funnit 3 å 4 skända ägg, och de ha dock förvarats under 2, 3 och till och med 4 månader. Den, som ej har god källare, gör klokast i att köpa ägg i mån af behof under vintern och ej gömma sådana — det faller sig dyrare, men friska ägg får man då i stället.

Olga.

Läkareråd.

Orölig flicka. Läder Ni af bleksot, så är väl detta efter all sannolikhet orsaken i detta fall som i de flesta andra. Tag under några veckor tre gånger dagligen tre stycken *Blau's järnpiller*. Drink något lätt lösende vatten, t. ex. ett dricksglas *Kissinger*, hvarje morgon. Vistas ute så mycket som möjligt.

Frågande. Ett längre fortsatt bruk kan åstadkomma en retning åt ögonen, men direkt skadlig inverkan på själva synförmågan har det ej. Det torde vara skäl att använda tvättning af ögonen med kallt vatten ett par gånger dagligen.

Bleksotspatient. 1) Tag det c:a 30° varmt. 2) Hufvudmedlet är järn i lämplig form; dess utom regelbunden, ej tröttnande motion i fria luften, kraftig (och efter magens tillstånd afpassad) föda, lämpliga bad eller afriktioner, o. s. v. Då er mage ej tyckes vara i god ordning, tillräda vi Eder den diet, som finnes angifven i svaret till Carola i n:r 4, och torde Ni särskildt förtära mycket mjölk (helst kokt) och mjölkmat. 3) Hjärtklappning är ett ganska vanligt symptom vid bleksot; att den är starkast efter middagen (med blodvullning af hufvudet) beror därpå, att middagen plägar vara den rikligaste och i afseende på dieten olämpligaste måltiden. — Undvik alldeles kaffe, öl och vin.

Maria. Helt säkert magkatarr. Följ under några veckor den regime, som föreskrifvits för Carola i n:r 4.

En tolfårig flicka. 1) Tag en morgon och afton en matsked maskpulver (Pulvis amarus ferratus). Sätt under några på hvarandra följande dagar en gång dagligen efter afföring ett stort (minst 1½ liter) vattenlavemang med tillsats af några matskedar ättika; lavemang sättes medels skölkanna. Behandlingen (med pulver och lavemang) måste efter någon tid upprepas, ty maskarne äro ytterst svåra att fullständigt aflägsna. 2) Använd den för Maria här nedan föreskrifna näsbehandling. 3) Beror väl sannolikt på en svalkatarr, som i sin ordning hänger samman med den kroiska snufvan. Bäst vore, om Ni hade tillfälle att rådfråga specialist.

E. T. 1). Nej. 2). Visa sig alltid inom de närmaste två, tre månaderna och kunna sedan på olika sätt yttra sig under de följande åren. 3). Blott härigenom kan sjukdomen ej uppstå, ty den förutsätter alltid smitta.

Thérèse. 1). och 2). Viktigast vore enligt vår tanke, att en tillförlitlig moderlifsundersökning gjordes, emedan ett underlifs lidande kan vara orsaken. Se vidare svaret till Bleksotspatient 2) i detta nummer. Mot hufvudvärken kan Ni försöksvis använda ett halft gram *antifibrin* eller ett gram *antipyryn*. 3). Beror på resultatet af underlifsundersökningen. 4). Medlen oskadliga, men otillförlitliga. 5). Kan ej besvaras.

Maria. Gör hvarje kväll nässpolningar med en ljum lösning af en tesked vanligt koksalt i ½ liter vatten. Inlägg i näsan litet bomull, bestruken med *boreaselin* (10 %). — Sannolikt behöfver Ni äfven någon invärtes medicin (t. ex. järn), men då Ni ej upplyser något om ert allmänna helseotstånd, kunna vi ej gifva Er något råd.

X. Stryk morgon och afton på ett tjockt lager salva af 1 del *saksisylsyra*, 10 delar *hwetstärkelse*, 10 delar *zinkoxid* och 20 delar *vaselin*, och läck det hela med litet ren bomull. Tvättas blott hvar tredje dag.

En olycklig notarie. Det enda, som här vid lag har utsikt för sig, är lokal behandling af läkare, men åkomman kan nog trots äfven denna. Af sig själft försvinner det onda blott undantagsvis.

D:r — d.

Kontor och lager:
45 Vesterlånggatan 45

Carl Malmbergs
välrenommerade
Handsk-Affärer

rekommenderas.

Observera:
Endast prima handskar
säljas, för hvilkas håll-
barhet ansvaras.
Rekvitioner från lands-
orten mot efterkräf.
[2721]

Butiker:
Staden:
Vesterlånggatan 45.
Östermalm:
Sturegatan 5.
Söder:
Södermalmstorg 24.

Allm. telef. 724 o. 722

Nytt subscriptionsverk på Adolf Bonniers förlag.
Godtköpsupplaga af praktverket
Samlade Skalde försök
af
Anna Maria Lenngren
med illustrationer af CARL LARSSON.
Af detta arbete, som utgifves fullständigt till julen i
10 häften å 50 öre, ha 4 häften utkommit.

Nationellt praktverk i godtköpsupplaga. [2207]

Damernas
älskingsförfattarinna.

OSTRON, Extrafina 1: 50 å 2 kr. pr puss. Vid köp af minst 100 st. är priset 10 å 12 kr. pr 100, Hummer, lefvande eller kokt, alla sorters Skogsfågel samt Gäss, Kalkoner, Capuner, Ankor, Poulard, Hamburgerkyckling, Fasaner, Vaktel, Morkulla, Beckasin, Lax, färsk och rökt, Färsk saltsjöfisk, färsk rysk Caviar, färsk Tuppkammar, ryska Saltgurkor, ryskt Thé, Sill och Anjovis i utmärkt goda kvalitet. WIRÉN & Kni. Stockholm. Telefon 22 59, 3 96. Telegrafadress: Wiréns. [2828]

Goss-Trikåkostymer. Extra prima helylle för 3 o. 4 års 3: 25, 5 o. 7 års 3: 50, 8 o. 10 års 3: 75. Prof på kvalitén, då 30 öre i frimärken insändas till tillverkaren [2917] **O. Williamson, Borås.**

Ingen moder
bör underlåta att köpa den älskliga italienske författarens *Parina's* nyss i öfversättning utkomna bok **MITT BARN,** som spriddt hans rykte i alla länder. Fin iakttagelseförmåga och älskvärd humor följa med hvarandra i denna tju-sande bok, som öfverallt, där moderslycka och fadersstolthet finnes, skall finna öppna hjärtan. (Adolf Bonniers förlag; 2: 50.) [2751]

Fru Lundstedts Engageringsbyrå & kommissionskontor
för kvinnliga tjänare,
2 Norrmalmstorg 2.
Upplysningar och hjälp för inköp o. ordnandet af middagar och souper. Skickliga kokfruar. Pris 5 kr. middag, 3 kr. soupé.
Fianister för dansmusik kunna alltid genom byrån erhållas.
För kolimport och ångvedsågeriet upptagas med tacksamhet order å all slags kol och ved.
Allm. Telefon 70 06. [2884]

utmärkt vacker, spritad och ospitad, från 71, 94 öre, 1: 18 och 1: 41 pr kilogram i

John Yttermans (Stockholms äldsta) sängklädersaffär, **7 St. Nygatan 7, STOCKHOLM.** [2869]

P. N. BERGSTRÖM
Kgl. Hof-Leverantör

Etablerad 1844
Guld-Medalj i Paris 1878 o. 1889

Pelsvaruhandel
Stockholm
18 Fredsgatan 18
nära Hotell Rydberg och Gränd Hotel
4 Storkyrkobrinken 4
4 Vesterlånggatan 4
Försäljer alla sorters
PELSVAROR
i parti & detalj. [2895]

Besynnerlig, men på samma gång roande, skall enhver finna den artikel, som härmed erbjudes under namn af **ELEKTRA** (elektrisk figurdans). Insänd 80 öre i sparmärken, så erhålles ett prof. Vid partiköp lemnas rabatt. [2894] **JOHN FRÖBERG, Finspong.**

Franska lektioner och konversationscirklar.
FANNY CEDERBLAD, lärarinna i franska talöfningar vid kungliga lärarinne-seminariet, professeur diplômée de l'Académie de Paris. Anmälningstid: tisd. o. fredagar kl. 3—4 e. m. Vasag. 4. [2829]

Hemstudier. (Se en uppsats i Idun n:r 16, 1890). Upplysningar genom Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Stockholm. [2898]

BIKUPAN
grundad 1870
21 KLARABERGSGATAN 21
försäljer i kommission allehanda svenska fruntimmersarbeten, såsom: konstväfnader, gardiner, nationaldräkter, spetsar, tråsniderier, plyscharbeten, broderier, stickade och virkade arbeten, förkläden, dekorationsartiklar, arbetskorgar, lampskärmar, dockor, leksaker, julgransprydnader m. m.
Rekvitioner äfvensom beställningar expedieras skyndsamt o. omsorgsfullt.
Utstyrselar för brudar och späda barn förfärdigas på beställning.
Märkning med broderi och bläck utföres.
Handbroderade remsor, knypplade och virkade spetsar finnas på lager. [2892]

Frågor.

Nr 825. 1:o. Kan någon af Iduns läsare eller läsarinor vara snäll upplysa om, på hvad sätt man skall befria förgylld mäsing från flugsmuts, ärg, damm och lamprök och åter få den blank? 2:o. Hur skall man få bort vattenfläckar på brunbonade ek-möbler? 3:o. Finnes något bepröfvadt medel att få emaljerade kokkärl åter hvita och klara, då man råkat vidbränna dem? 4:o. Vill Stenia eller någon annan af Iduns ärade läsarinor vara god upplysa om, hur man skall förekomma jämsning af vinbärsaft? Har kokat om den, men då blef den efter någon tid som gelé och vill jäsa ändå. Snart svar emotens med största tacksambet af

ung naggigt helårsprenumerant.
Nr 826. Vill någon godhetsfullt upplysa, om det finnes någon lirante-anstalt under statens garanti, så att man kan vara viss om att anstalten ej, såsom månet annat bolag, kan gå omkull och de insatta medlen förloras. Svar emotens med stor tacksamhet af för sina barns framtid bekymrad
Moder.

Nr 827. Skulle någon af Iduns många läsarinor vilja upplysa mig om, hur jag skall få bort fläckar på nya bordsknivar. Vanlig skursten och sprit äro försökta, men utan resultat. För snart svar vore jag mycket tacksam.
Bekymrad husmor.

Nr 828. Hur skall man bete sig med en af päronträ utskuren och svarfod ölkanna, för att kunna använda densamma att dricka ur? Slår man ölet i den sådan den nu är, spricker den antagligen sönder, då den är förfärdig af ett enda stycke. Kan man möjligen använda »Aspinalls Emalj»? Eller kan man å något glasbruk få beställa ett glas lagom stort att fylla kannan — och huru i sådant fall fästa detsamma? Vore särdeles tacksam för snart svar.
Gregorius.

Nr 829. Finnes någon bank i Stockholm, där pänningar utlånas mot in-teckning i lösöre?
C. M.

Nr 830. Skulle någon af Iduns läsare godhetsfullt vilja gifva mig anvisning på ett godt hem i England, helst på landet, där en ung flicka kunde grundligt få lära sig engelska språket?
Vivika.

Nr 831. Vet någon af »Iduns» ärade läsare eller läsarinor medel att få bort elak fuktluft i rum, vore jag tacksam så veta medlet. Fönster och dörrar nästan ständigt öppna.

Nr 832. a) Kan någon af Iduns ärade läsarinor gifva anvisning, Luru en i öfre Norrland förekommande rät, näml. »Potatis-soppa», lagas verkligen godt?
b) Huru man på bästa sätt stufvar lake?
Svar emotens tacksamt af
Ung husfru.

Nr 833. Skulle någon af »Iduns» hjälpsamma läsarinor vilja råda en föräldralös flicka, hur hon skall komma in vid något sjukhus i Stockholm, helst »Sophiahemmet», för att där utbildas sig som sjuksköterska. Hemlös och obemedlad som hon är, bleve hon tacksam för ett snart och godt råd.
»Carola»

Nr 834. En ung svenska, som praktiskt studerat gymnastik och massage vid svensk anstalt i utlandet, och som hittills blott obetydligt egnat sig åt det teoretiska, beder erfaren person om råd, huru man bäst ordnar studiet af anatomi på egen hand, då man ej har tillfälle till lektioner. Tacksam för svar vore
Ingeborg.

Svar.

Nr 775. Försök någon slags skrifning — renskrifning, uppsatser eller översättningar, om Ni har anlag härfor. Gif lektioner, om Ni har talanger och insikt i Edra ämnen. Detta i fall Ni behöfver extra förtjänst, — eljes, kära Vesta, gå ej i vägen för dem som arbeta, ofta för mindre än bara brödet.
Ebon Hoi.

Nr 776. Under-tecknad, som med stort nöje och intresse nyligen slutat Dickens »Tvä städer», kan ej annat än på det varmaste rekommendera denna bok. Möjligen kan den anses väl diger för högläsning och skulle jag da vilja föreslå »Tre män i en båt» af Jerome K. Jerome, som för vänner af oföorglig komik bereder verkliga högtider af skratt. Är den lilla kretsens road af reseskildringar, kan jag ej annat än med nöje rekommendera Amicis »Spanien» såsom på en gång fångslande och lärorik. — Skulle någon af dessa böcker falla i smaken vore ingen giadare än
gamla tant Lalla.

Nr 779. Okunnig flicka bör söka inträde i Upsala hushållsskola. Jag har själf genomgått denna skola. Billigast af alla är den ock: 500 kronor per år, och då har man allt fritt inom skolan.
Sannfärdig.

Nr 782. Om »Molly» vill uppgifva sin adress till Teddy, Malmö poste restante, — så vill jag mycket gärna tillsända henne beskrifning på en både smakfull och lätt förfärdig perm. Ida. Prenumerant i Malmö.
— Trelliga permar får Ni på flere sätt, enklast är att sy ett vackert korsstygsbroderi på pappstramalj, fodra det och sy fast ett kulört sidenband att binda ihop boken med. Jag själf har dylika — en masse.
Ebon Hoi.

1) Här några vinkor om Kaffe till Molly.
2) Köp endast goda sorter och aldrig malet kaffe, ty det kan vara förfalskad.
3) Bränn själf börnorna efter alla konstens regler, helst så att de kunna, utan skada att bli för mörka, svalna i brännaren.
4) Blanda tvänne sorter, hvilka dock naturligtvis brännas hvar för sig. Härvid bör noga iakttagas, att man ej tager t. ex. 2 brasilianska eller 2 vestindiska sorter, utan sådana som växt i olika länder. Jag använder Java och Porto Rico (eller Ceylon).

PERCY F. LUCK & Co

STOCKHOLM.

Prislista å Vin.

Prisen äro beräknade emot kontant betalning med fria buteljer.

Vid beställningar från landsorten torde likvid medsändas emedan efterkraf å vin icke är tillåtet.

Vin leverera vi fraktfritt och emballagefritt vid alla järnvägsstationer och hamnar i Sverige, då beställningen uppgår till minst 50 kronors värde.

Sherry.

- Dinner Sherry, ett godt bordsvin Kr. 1.00
- » » » » » » » » 0.55
- Golden Sherry, ett fylligt, smakligt vin » 1.25
- Fine London Sherry, halftorrt » 1.40
- » » » » » » » » 1.50
- Manzanilla, ett torrt vin med behaglig arom och smak » 1.80
- Olorozo, ljust golden, fylligt med utmärkt arom och smak » 2.25

- Amaroso, halftorrt, ett gammalt och utmärkt vin..... Kr. 2.40
- Amontillado, torrt, very fine old superior » 2.50
- Fino secco Sherry, ett mycket torrt, gammalt och utsökt vin med charmant arom... » 2.90
- East India Sherry, ljust golden, fylligt, mycket gammalt och oöfverträffligt till sitt pris..... » 3.20
- Old Brown Sherry, mörk golden, mycket gammalt och fylligt » 3.50

Portvin.

- Good special Port..... » 1.00
- Rich full-flavoured Port » 1.50
- Superior Fruity London Port » 2.00
- Very Superior Old London Port » 2.50
- Fine Sherry Muscatel » 1.25
- Fine Old Sherry Muscatel ... » 1.75
- Very Old Superior Sherry Muscatel » 2.00

Rödvin.

Bordeaux-Vin, ett helsosamt och behagligt lätt vin, alldeles fritt från de ofta förekommande tillsatserna af starka spanska eller andra viner. Pr 1/2-but. 1.10, 1/4-but. 0.60, 1/8-but. 0.35
Vöslauer (Schlumberger) Kr. 1.75
Vöslauer, Goldeck » » 2.75
Vi äro enda försäljare i östra och norra Sverige för den renommerade firman R. Schlumberger i Wien. Detta rödvin kan ståt uppslaget några dagar, utan att förlora sin arom.
Château d'Estournal 1886, importerad i buteljer Kr. 2.90
Figeac S:t Emilion 1877 » 3.75 m. fl. sorter.

Vin från Samos.

Detta vin är ren drufva, behagligt med en svag muscatsmak. Det rekommenderas af läkare såsom synnerligen helsosamt, och är, utspäadt med vatten, en särdeles angenäm dryck ... Kr. 1.25 [1551].

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & Cris i Stockholm tillverkningar af

Lactoserin-Cacao,

förfordad af professorerna C. E. Bergstrand och Olof Hammarsten;

- Concetrerad Ättika på flaskor för utspädning.
- Senap, blandad som engelsk o. fransk, dere sorter.
- Biffstekssås, Soja.
- Malda kryddor (garanteras oblandade) på beckdosor med genomborrade lock.

Flere prismedaljer erhållna, och äro fabrikaten fullt jämförliga med de bästa utländska. Tillhandabållas hos hrr specerihandlare 22281

Eriksbergs Mineralvattenfabr.
Angenäm o. helsosam läskedryck (814)
APOLLINARIS
Serveras å de flesta Restauranter & Cafèer.
Artificiell Kolsyradt Mineralv.

Emaljerade Kokkärl,
Emaljerade Fiskkittlar,
Emaljerade Potatiskokare.

F. O. Lindblom
65 Drottninggatan 65,
Hörnet af Kungsgatan. [2688]

Ospritadt Portvin,
ej beredt för Londonskeppning, å 1:50 och 2:50 buteljer.
Vid kontant köp lemnas 10 proc. rabatt.
Leffler & K:ni,
6 Hötorget 6.
Vinbolaget Brages efterträdare. [2697]

CARL JOHANSONS
Möblerings-affär,
45 Drottninggatan, en tr.
Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster. [2582]

EXCELSIOR-TE
Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskad
KINESISK TE
med fin arom försäljes i flere utmärkta o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. En gros lager hos Otto Dahlström & Co. [2556]

SVARTVIKS Stärkelse,
svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Hvarje husmoder,
som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småröd och tårter, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig Sats-bok för nämnda ändamål. [2167]

F. Björklund & K:ni
Bok- & Pappershandel
46 Malmstiadsgatan 46
Lager af religiös och vetenskaplig literatur, skolböcker, skrif-, rit- och temaböcker, postskrif-, rit- m. fl. slags papper och kuverter samt kontors-, skrif- och ritpensiler.
OBS. Infattade fotografier, skrifbordsprydnader, toaletsaker, tafflor och blomsterkort realiserats till betydligt nedsatta pris. [2919]

Billigt och väl
utföras lagningar, förgyllning och försilfring i
Guldsmedsverkstaden,
7 Brunkebergsgatan 7. [2899]

Beställningar å alla slags
Skjortor,
Kragar o. Manschetter utföras väl o. billigt.
Engelska Skjortfabriken,
2 Biblioteksgatan 2.
OBS. Utmärkt goda engelska och svenska tyger. Telef. 65 82. [2558]

Broby Mejeri
pr Arneberga
säljer: **gammal helfet ost,** liknande schweizerost,
gammal, fullt helfet ost.
Dessa ostsorter rek. särskildt.
Holländsk kryddost af 1:ma beskaffenhet och till nedsatt pris. [2929] (G. 25260)

På
grund af den oerhörda omsättning min EXAMINATOR rönt, säljes den till 1,50 pr st. Svenska tidningar hafva gifvit den de vackraste vittor. Erbjuder äfven härmed en god godtköpsupplaga, benämnd **LILLA EXAMINATORN.** Densamma är öfverdådigt fin, men säljes det oaktadt till 1 kr. pr st. Likvid torde insändas pr postavisning. Vid partiköp lemnas rabatt. Parti- och minutförsäljare i Stockholm hrr A. E. Jacobson & K:ni, Drottninggatan 29 a. [2893]

John Fröberg,
Finspong.

WILH. HAGSTRÖM.
PAPPERSHANDEL
100 ark
godt papper
samt
100 st. kuverter
[2584] säljas för
60 öre.
Profver sändas franko.
HUDIKSVALL HUDIKSVALL
i parti och minut.

4) Förvara obrända och brända bönor i väl slutna bleckburkar, små malna förräder i glasburkar med inslipad propp för att bibehålla aromen.
 5) Öfvervaka själf kokningen — den må ske på glasflaska, kittel eller apparat; den lilla mödan lönar sig förvånande väl!
 6) Begagna aldrig s. k. sump vid vanlig kokning — och låt pannan vara tillräckligt stor, så att den eljes oundvikliga »öfverkokningen i spisen» må förhindras.
 7) Rengör allt som oftast pannan eller kanna från bottensats genom kokande sodalut.
 8) Använd så litet som möjligt surrogater.

Stenaa.
 N:r 778. Mjöd beredes på följande sätt: 2 liter färskt öl, 1 liter porter och 1/2 dito kolsyradt vatten, allt detta blandas, och när det skall serveras lägges 150 gram strösocker. Denna dryck är utmärkt god. *Elin P.*
 N:r 783. Man skär itu ett mjukt franskt bröd och gruggar fläckarne med insidan af brödet. Då det blifvit smutsigt, tar man nytt, och stryker sedan hela tafan därmed, likväl måste man göra det mycket varsamt, så att den ej skrynklas. På detta sätt rengjorda, bli gravyrer och kopparstick som nya. *Elin P.*

N:r 784. Till e. o. Landskanslisten J. W. Bengtsson *Höingsdala*. Lösenmärken och tjänstemärken betala sig bäst. De behöfva ej vara rengjorda eller bundnade.

N:r 784 & 796. (2). Vilja G. H. och »Många bäckar små göra en stor å» i bref uppgiwa sina adresser samt insända 10 öre i porto till »Regina» Vassmolösa poste restante?

N:r 788. Den mest praktiska lärobok i engelskan har under teknad funnit vara: Elementarbok i Engelska Språket af C. Löfving. Upsala. W. Schultz förlag. *A. H.*

N:r 790. Vid tillverkande af lingonrisdekort tillgår på följande sätt: Man lägger i en emaljerad syltgröta, kittel eller dylikt så mycket friskt lingonris (vid plockningen aktar man sig noga för att ej taga mjölonris, lingonriset skiljer sig från detta, därigenom att bladen äro försedda med nedvikta kanter och svarta punkter på undersidan), som kokkäret rymmer och slår på riset så mycket rent dricksvatten, att detta står nätt och jämt öfver riset. Efter ungefär en timmes kokning silas dekokten genom en handduk och får stå att svalna, hvarefter den tappas på buteljer. Bruket att taga lingonris med rötterna borde bekämpas. *do*

N:r 790. Till en ostkaka af 105 delar mjölk tages af den vanliga i handeln förekommande löpen en matsked, men af den hemgjorda, då den är färsk och stark, två, och då löpen blir äldre, ända till tre skedar. *Maja.*

N:r 794. »Hanna» bör vara mycket i rörelse, synnerligen i friska luften, undvika stillasittande lefnadssätt, ej sova för länge om mornarna och alldeles icke under dagens lopp, såvida nämligen fetman icke är ett sjukdomssymptom, i hvilket fall läkare bör anlitas. Maltdrycker, fet mat, sockerhaltiga ämnen, sötsaker och bakverk böra ej förtäras, eller åtminstone blott helt sparsamt. Kalla tvättning af kroppen aftnar och mornar äro äfven att rekommendera.

N:r 795. Kakelugnen öfverstrykes med Aspinalls emaljfärg, den schattering, som önskas samt anses mest öfverensstämmande i färgton med tapeter och möbler i rummet. Antag att bottnen hålles i mörkbrunt eller mörkrött, så kan man sedan draga upp rutor öfver hela kakelugnen och med s. k. bronsfärger måla ett ornament i guld eller någon annan fantastisk figur i hvarje ruta. På eldskärmar eller andra kinesiska saker förekomma landskap och figurer i kinesisk stil, hvar för man, om så önskas, ju kan imitera dessa samt efter behag förstora eller förminska dem. *Leonora.*

N:r 797. Mitt paradttäcke har jag förfärdigat af 3 bårder, sydda med rött, blått och hvitt brodergarn på crème-färgad väf jämte 2 filetpurebårder till mellanlängder; kortsidorna och ena långsidan prydas af en bred filetpurereud. Täcken med virkade mellanlängder och bårder sydda med crème-färgadt otvinnadt bomullsgarn äro äfven särdeles vackra. *Ung fru.*

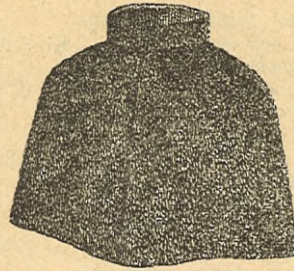
Breflåda.

Ruth. Kostn. för den insända annonsen är 1,40.
C. K. Fortuna. Anonyma giftermålsannonser inf. ej. Uppg. adr. åters. 1,90.
Vinteröan. Motivet till eder skizz är allt för magert till den uttänjda behandlingen.
Aln. Väl sent att nu komma med sommarbref.
C. S. Y. Hos Kuntze & Kni härstades. *Red.*

Innehållsförteckning:

Julia Hasden. (Med porträtt.) — Serenad; dikt af Julia Hasden, öfvers. af J. N-g. — Lifsglädjen; af Ave. — Bort med släpen! af Ingrid Gulvin. — En dialog; af furst D. Politin. — Iduns julkalppsbazar. (Forts.) — Ett och annat om förläskning af tyger; af Hilda W. — Om prydnader. — Våra små och gummislangarne. — »Lyckliga barn» och »rika barn»; af M. Schmidt. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Ett minne; skiss af Vilma Lindh. (Beönn. med heders. omn. vid Iduns stora pristävling.)
 Förslag till matordning för veckor 16-23 nov. — Matlagning. — Husbället. — Helseovård. — Trädgården. — Bostaden. — Skafferi. — Drycker. — Handarbeten. — Allmännyttigt. — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus [2130]

Moderna Pelskragar,

passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos

D. Forssells Söner & Co,
 10 Drottninggatan 10. [2457]

Ett stort parti fyrskaftad, hellinne **Kökshandduksväf** af god kvalitet slutförsäljes till 45 öre pr meter.

Glashanddukar, handväfda, med röda bårder, 75 cm långa, 4: 25 pr dussin.

Drällshanddukar, prima, handväfda, med röda border, 75 cm långa, 6: 50 pr dussin.

Hollands, finträdig, utan appretur, utmärkta till barnlinne, 75 cm bred, till 42 öre pr meter.

Hollands, extra god, tjock vara, utan appretur, 80 cm bred, till 50 öre pr meter.

Bomullslärfvt, väfvt af blekt garn, extra god kvalitet till lakan, 75 cm bred, 45 öre pr meter.

Obs! Profver sändas gratis, på det hvar och en må kunna öfvertyga sig om varornas godhet. [2920]

Ernst Winbergh, 78 Järntorget 78.

Liljekonvaljerötter.

1,000 st. kr. 28:—

100 » » 3: 50

Stora, starka, präktiga *Lilium auratum* inkomma i nästa månad och är priset:

100 st. n:r II kr. 50:—

1 » » —: 60

100 » n:r I » 75:—

1 » » 1:—

Svensons Fröhandel
 Lilla Nygatan 17, Stockholm. [2912]

Zulamith Wellander,

mångårig elev af madame Marchesi i Paris, har åter börjat sin sångundervisning den 1 oktober. Anmälan af elever, såväl herrar som damer, mottages hvarje dag kl. 12—2 samt 5—6 e. m. Mästersamuelsgatan 16, II.
 Pris pr hel timme 6 kr., half timme 4 kr. [2753]

Alldeles nytt och desutom ovanligt vackra och välsittande äro de omtyckta Damvästar af bästa ullgarn och med stilig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.** Sändes hvar och en mot 4 kr. efter kraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

ÄKTA COLLODIN
 Tillförlitligaste och af Tusentals personer bepröfvadt medel mot liktornar, vårtor, hudhårdnad och nagelträng. **Obs!** alltid denna inregistrerade etikett som garanti för varans äkhet.

Säljes i Stockholm hos **C. F. Dufva**, Drottningg. 41, **Louise Blomberg**, Vesterlångg. 39, **Elin Edlund**, Drottningg. 63, **Hyllin & Ci Parfyngmagasinet**, Tidningskontoren m. fl.; i landsorten i väl-försedda **Parfymeri-, Elkiperings- och Cigarrafvarer** å 1 kr. fl.
 Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. **Axel Litström.** [1767]

100
 fina Visitkort
 sändas franko mot 1 kr. i frimärken. **Olof Lindstrand,** Göteborg. (Nord. A.-B., Göt. 4488x2) [2918]

CIBILS
 världsberömda
 Flytande buljong.
 MARGA DE FABRICA
 CIBILS HERMANOS
 Handelsmärke.
 CIBILS är, hvad smak och godhet beträffar, öfverträffad, emedan den buljong man däraf bereder ej kan fränkiljas den, kokt på färskt kött. Bruksanvisning på hvarje flaska. Cibils finnes att tillgå hos de flesta specerihandlare i riket.
 En-gros-försäljning för Stockholm hos herr Nils Ulin, Allm. telef. 67 96.
 Enda importörer för Sverige: **J. LAGERVALL & Ci,** Göteborg. [2583]

Försök
 extra fin delikatessill,
 » anjovis, alla slag.
 sardiner, ryska och franska arter, sparris, hummer, Haricots verts, hos
 46 69 **Fredrik Sydow** 46 69
 25 Klarabergsgatan 25. [2930]

OBS!
 För dem som önska ett verkligt välgörande och öfverträffligt medel för att bevara tänderna för brand och andra skadliga åkommor, och som håller munnen och tandköttet fria från bakterier — sålunda det bästa preservativ — finnes detta att tillgå å **Apoteket i Jörlanda.** — Som jag från utlandet lyckats förskaffa mig sammansättningen på denna af stora auktoriteter erkända **Muntinktur** såsom varande det ypperligaste medel för sitt ändamål, får jag härmed rekommendera densamma hos den stora allmänheten. Erhålles franko mot insändande af 1 kr. i frimärken. Återförsäljare erhålla 30 proc. rabatt i parti, varan fritt levererad i Göteborg.
J. L. NORDGREN,
 Apotekare, [2765]

Alla damer
 böra genast rekv. ett stort broderalbum, som inneh. en mängd virk- o. broderimönster, alfabetet m. m. Sändes fraktfritt mot 50 öre i frim. från [2915] **F. A. Källman, Källängen.**

På **Willhelm Billes** förlag:
Huru männen fria.
 Den ödesdigra frågan med dess svar af **Agnes Stevens.**
 Pris 2: 25. [1736]

27 december
 är 3:dje dragningen i **Kulturhistoriska Föreningens** lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar **10,000** vinster, värda **175,000 kr.**, och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till **2 och 3 kr.** säljas i alla boklädor. [1939]

Kunglig Hofleverantör
Otto Gillbergs
 Etui- & Portföljfabrik,
 Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
 36 & 38 Hamngatan 36 & 38. Telefon 49 70.
 Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.
 Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.
Ramlister till billiga priser.
Obs. Fullständigt snickeri i fabriken. Goda varor. Egen tillverkning. Billiga priser. [2273]

För känslig hud!
För ömtålig hud!
För ansiktet!
KÖP
Henrik Gahns
Victoriatvål!
 Fin toalett-tvål, innehållande anti-septiska beståndsdelar. Skyddar för inficerande ämnen. Är fullkomligt neutral.
 Säljes i väl-försedda detaljaffärer. [2809]